

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

COMMISSIE VOOR DE FINANCIËN EN DE
BEGROTING

COMMISSION DES FINANCES ET DU BUDGET

woensdag

18-03-2009

Namiddag

mercredi

18-03-2009

Après-midi

cdH	<i>centre démocrate Humaniste</i>
CD&V	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
Ecolo-Groen!	<i>Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen!</i>
FN	<i>Front National</i>
LDD	<i>Lijst Dedecker</i>
MR	<i>Mouvement réformateur</i>
N-VA	<i>Nieuw-Vlaamse Alliantie</i>
Open Vld	<i>Open Vlaamse Liberalen en Democraten</i>
PS	<i>Parti Socialiste</i>
sp.a	<i>socialistische partij anders</i>
VB	<i>Vlaams Belang</i>

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>	
DOC 52 0000/000	<i>Parlementair stuk van de 52e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>	DOC 52 0000/000	<i>Document parlementaire de la 52e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
QRVA	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>	QRVA	<i>Questions et Réponses écrites</i>
CRIV	<i>voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)</i>	CRIV	<i>version provisoire du Compte Rendu Intégral (couverture verte)</i>
CRABV	<i>Beknopt Verslag (blauwe kaft)</i>	CRABV	<i>Compte Rendu Analytique (couverture bleue)</i>
CRIV	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)</i> <i>(PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)</i>	CRIV	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)</i> <i>(PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)</i>
PLEN	<i>plenum</i>	PLEN	<i>séance plénière</i>
COM	<i>commissievergadering</i>	COM	<i>réunion de commission</i>
MOT	<i>alle moties tot besluit van interpellaties (op beigegekleurig papier)</i>	MOT	<i>motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)</i>

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
<i>Bestellingen :</i>	<i>Commandes :</i>
<i>Natieplein 2</i>	<i>Place de la Nation 2</i>
<i>1008 Brussel</i>	<i>1008 Bruxelles</i>
<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.deKamer.be</i>	<i>www.laChambre.be</i>
<i>e-mail : publicaties@deKamer.be</i>	<i>e-mail : publications@laChambre.be</i>

INHOUD

Vraag van de heer Hagen Goyvaerts aan de staatssecretaris voor Begroting, toegevoegd aan de eerste minister, en staatssecretaris voor Gezinsbeleid, toegevoegd aan de minister van Werk, en wat de aspecten inzake personen- en familierecht betreft, toegevoegd aan de minister van Justitie over "de ontsparing van de begroting" (nr. 11785)

Sprekers: Hagen Goyvaerts, Melchior Wathelet, staatssecretaris voor Begroting en Gezinsbeleid

Samengevoegde interpellatie en vragen van - de heer Hagen Goyvaerts aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Institutionele Hervormingen over "de vernietiging van de samenstelling van het directiecomité van de FOD Financiën door de Raad van State" (nr. 11319)

- de heer Robert Van de Velde aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Institutionele Hervormingen over "het arrest van de Raad van State over het departement Financiën" (nr. 11345)

- de heer Dirk Van der Maelen aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Institutionele Hervormingen over "de samenstelling van het directiecomité van de FOD Financiën" (nr. 11401)

- de heer Christian Brotcorne aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Institutionele Hervormingen over "het arrest van de Raad van State houdende vernietiging van de samenstelling van het directiecomité van de FOD Financiën" (nr. 11407)

- de heer Jan Jambon tot de vice-eerste minister en minister van Financiën en Institutionele Hervormingen over "de vernietiging van de samenstelling van de directieraad door de Raad van State" (nr. 290)

- mevrouw Meyrem Almaci aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Institutionele Hervormingen over "de begroting en het beheer van het departement Financiën" (nr. 11418)

- mevrouw Ingrid Claes aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Institutionele Hervormingen over "de vernietiging van de samenstelling van het directiecomité van de FOD Financiën door de Raad van State" (nr. 11995)

Sprekers: Hagen Goyvaerts, Dirk Van der Maelen, Christian Brotcorne, voorzitter van de cdH-fractie, **Jan Jambon**, voorzitter van de N-VA-fractie, **Ingrid Claes, Didier Reynders**, vice-eerste minister en minister van Financiën en van Institutionele Hervormingen, **Meyrem Almaci**

Vraag van de heer Peter Logghe aan de vice- 13

SOMMAIRE

Question de M. Hagen Goyvaerts au secrétaire d'État au Budget, adjoint au premier ministre, et secrétaire d'État à la Politique des familles, adjoint à la ministre de l'Emploi, et en ce qui concerne les aspects du droit des personnes et de la famille, adjoint au ministre de la Justice sur "le dérapage budgétaire" (n° 11785)

Orateurs: Hagen Goyvaerts, Melchior Wathelet, secrétaire d'État au Budget et à la Politique des Familles

Interpellation et questions jointes de - M. Hagen Goyvaerts au vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles sur "l'annulation par le Conseil d'État de la composition du comité de direction du SPF Finances" (n° 11319)

- M. Robert Van de Velde au vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles sur "l'arrêt du Conseil d'État relatif au département des Finances" (n° 11345)

- M. Dirk Van der Maelen au vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles sur "la composition du comité de direction du SPF Finances" (n° 11401)

- M. Christian Brotcorne au vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles sur "l'arrêt du Conseil d'État annulant la composition du comité de direction du SPF Finances" (n° 11407)

- M. Jan Jambon au vice-premier ministre et ministre des Finances et Réformes institutionnelles sur "l'annulation par le Conseil d'État de la composition du comité de direction des Finances" (n° 290)

- Mme Meyrem Almaci au vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles sur "le budget et la gestion du département des Finances" (n° 11418)

- Mme Ingrid Claes au vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles sur "l'annulation par le Conseil d'État de la composition du comité de direction du SPF Finances" (n° 11995)

Orateurs: Hagen Goyvaerts, Dirk Van der Maelen, Christian Brotcorne, président du groupe cdH, **Jan Jambon**, président du groupe N-VA, **Ingrid Claes, Didier Reynders**, vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles, **Meyrem Almaci**

Question de M. Peter Logghe au vice-premier 13

eerste minister en minister van Financiën en Institutionele Hervormingen over "het afsluiten van een woonkrediet op steeds latere leeftijd" (nr. 11333)

Sprekers: **Peter Logghe, Didier Reynders**, vice-eerste minister en minister van Financiën en van Institutionele Hervormingen

ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles sur "la conclusion d'un crédit-logement à un âge de plus en plus avancé" (n° 11333)

Orateurs: **Peter Logghe, Didier Reynders**, vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles

Vraag van de heer Jan Jambon aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Institutionele Hervormingen over "de overheidsopdrachten bij de FOD Financiën" (nr. 11360)

Sprekers: **Jan Jambon**, voorzitter van de N-VA-fractie, **Didier Reynders**, vice-eerste minister en minister van Financiën en van Institutionele Hervormingen

Question de M. Jan Jambon au vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles sur "les marchés publics conclus par le SPF Finances" (n° 11360)

Orateurs: **Jan Jambon**, président du groupe N-VA, **Didier Reynders**, vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles

Vraag van de heer Peter Logghe aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Institutionele Hervormingen over "de fiscale aftrek voor tak 23-producten" (nr. 11386)

Sprekers: **Peter Logghe, Didier Reynders**, vice-eerste minister en minister van Financiën en van Institutionele Hervormingen

Question de M. Peter Logghe au vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles sur "la déduction fiscale pour les produits de la branche 23" (n° 11386)

Orateurs: **Peter Logghe, Didier Reynders**, vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles

Vraag van de heer Dirk Van der Maelen aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Institutionele Hervormingen over "de fiscaal bemiddelaars" (nr. 11403)

Sprekers: **Dirk Van der Maelen, Didier Reynders**, vice-eerste minister en minister van Financiën en van Institutionele Hervormingen

Question de M. Dirk Van der Maelen au vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles sur "les conciliateurs fiscaux" (n° 11403)

Orateurs: **Dirk Van der Maelen, Didier Reynders**, vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles

Samengevoegde vragen van
- de heer Robert Van de Velde aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Institutionele Hervormingen over "de belastingaangiften met belastbare inkomsten '0 euro'" (nr. 11420)

- de heer Hagen Goyvaerts aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Institutionele Hervormingen over "de 'nul euro' belastingaangiften en het ontvangen van een belastingkrediet per kind ten laste" (nr. 11434)

Sprekers: **Hagen Goyvaerts, Didier Reynders**, vice-eerste minister en minister van Financiën en van Institutionele Hervormingen

Questions jointes de
- M. Robert Van de Velde au vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles sur "les déclarations fiscales pour des revenus imposables de 0 euro" (n° 11420)

- M. Hagen Goyvaerts au vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles sur "les déclarations fiscales 'zéro euro' et l'obtention d'un crédit d'impôt par enfant à charge" (n° 11434)

Orateurs: **Hagen Goyvaerts, Didier Reynders**, vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles

Samengevoegde vragen van
- de heer Dirk Van der Maelen aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Institutionele Hervormingen over "de notionele intrestaftrek en de uitbreiding ervan" (nr. 11448)

- de heer Dirk Van der Maelen aan de staatssecretaris voor Begroting, toegevoegd aan de eerste minister, en staatssecretaris voor Gezinsbeleid, toegevoegd aan de minister van Werk, en wat de aspecten inzake personen- en familierecht betreft, toegevoegd aan de minister

Questions jointes de
- M. Dirk Van der Maelen au vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles sur "le système de déductibilité des intérêts notionnels et son extension" (n° 11448)

- M. Dirk Van der Maelen au secrétaire d'État au Budget, adjoint au premier ministre, et secrétaire d'État à la Politique des familles, adjoint à la ministre de l'Emploi, et en ce qui concerne les aspects du droit des personnes et de la famille, adjoint au ministre de la Justice sur "l'extension

van Justitie over "de uitbreiding van de notionele intrestaftrek" (nr. 11449)

Sprekers: **Dirk Van der Maelen, Didier Reynders**, vice-eerste minister en minister van Financiën en van Institutionele Hervormingen

de la déduction des intérêts notionnels" (n° 11449)

Orateurs: **Dirk Van der Maelen, Didier Reynders**, vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles

Interpellatie van de heer Jan Jambon tot de vice-eerste minister en minister van Financiën en Institutionele Hervormingen over "de vernietiging van de samenstelling van de directieraad door de Raad van State" (nr. 290) (voortzetting)

Moties

Vraag van de heer Josy Arens aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Institutionele Hervormingen over "de belastingaftrek voor de huisvestingskosten van studenten" (nr. 11556)

Sprekers: **Josy Arens, Didier Reynders**, vice-eerste minister en minister van Financiën en van Institutionele Hervormingen

Interpellation de M. Jan Jambon au vice-premier ministre et ministre des Finances et Réformes institutionnelles sur "l'annulation par le Conseil d'État de la composition du comité de direction des Finances" (n° 290) (continuation)

Motions

Question de M. Josy Arens au vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles sur "la déduction fiscale des frais de logement des étudiants" (n° 11556)

Orateurs: **Josy Arens, Didier Reynders**, vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles

Vraag van de heer Patrick De Groote aan de staatssecretaris voor Mobiliteit, toegevoegd aan de eerste minister over "de aansprakelijkheidsverzekering voor de rolstoel op de openbare weg" (nr. 11633)

Sprekers: **Patrick De Groote, Didier Reynders**, vice-eerste minister en minister van Financiën en van Institutionele Hervormingen

Question de M. Patrick De Groote au secrétaire d'État à la Mobilité, adjoint au premier ministre sur "l'assurance responsabilité civile pour les chaises roulantes sur la voie publique" (n° 11633)

Orateurs: **Patrick De Groote, Didier Reynders**, vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles

Samengevoegde vragen van
- mevrouw Meyrem Almaci aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Institutionele Hervormingen over "het derde voorstel met het oog op de overname van Fortis door BNP Paribas" (nr. 11755)

- de heer Jan Jambon aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Institutionele Hervormingen over "het nieuwe akkoord rond Fortis" (nr. 11676)

- de heer Hagen Goyvaerts aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Institutionele Hervormingen over "de derde Fortis-deal tussen de Belgische Staat, BNP Paribas en de Fortis Holding" (nr. 11685)

Sprekers: **Meyrem Almaci, Jan Jambon**, voorzitter van de N-VA-fractie, **Hagen Goyvaerts, Didier Reynders**, vice-eerste minister en minister van Financiën en van Institutionele Hervormingen

Questions jointes de
- Mme Meyrem Almaci au vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles sur "la troisième proposition de reprise de Fortis par BNP Paribas" (n° 11755)

- M. Jan Jambon au vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles sur "le nouvel accord à propos de Fortis" (n° 11676)

- M. Hagen Goyvaerts au vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles sur "le troisième accord Fortis entre l'État belge, BNP Paribas et Fortis Holding" (n° 11685)

Orateurs: **Meyrem Almaci, Jan Jambon**, président du groupe N-VA, **Hagen Goyvaerts, Didier Reynders**, vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles

COMMISSIE VOOR DE FINANCIËN EN DE BEGROTING

COMMISSION DES FINANCES ET DU BUDGET

van

du

WOENSDAG 18 MAART 2009

MERCREDI 18 MARS 2009

Namiddag

Après-midi

De vergadering wordt geopend om 14.03 uur en voorgezeten door de heer Luk Van Biesen.
La séance est ouverte à 14.03 heures et présidée par M. Luk Van Biesen.

01 Vraag van de heer Hagen Goyvaerts aan de staatssecretaris voor Begroting, toegevoegd aan de eerste minister, en staatssecretaris voor Gezinsbeleid, toegevoegd aan de minister van Werk, en wat de aspecten inzake personen- en familierecht betreft, toegevoegd aan de minister van Justitie over "de ontsparing van de begroting" (nr. 11785)

01 Question de M. Hagen Goyvaerts au secrétaire d'État au Budget, adjoint au premier ministre, et secrétaire d'État à la Politique des familles, adjoint à la ministre de l'Emploi, et en ce qui concerne les aspects du droit des personnes et de la famille, adjoint au ministre de la Justice sur "le dérapage budgétaire" (n° 11785)

01.01 Hagen Goyvaerts (Vlaams Belang): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de staatssecretaris, mijn excuses dat wij u vandaag nog eens moeten ondervragen over de ontsparing van de begroting, als ik het zo mag noemen.

Uit recente berekeningen en cijfergegevens van de Hoge Raad van Financiën en het Internationaal Monetair Fonds blijkt dat er de komende jaren een forse stijging zal zijn van het structureel begrotingstekort. Ik ga ervan uit dat u beschikt over die gegevens. Het is al een tijdje geleden dat ik de vraag heb ingediend, maar gelet op de werkzaamheden kan ze pas vandaag aan bod komen. Ik vermoed dat die elementen u niet onbekend zijn en dat u of uw diensten intussen de tijd hebben gehad om ze nader te bekijken.

Uit de rapporten van het IMF en de Hoge Raad van Financiën leid ik af dat het begrotingstekort van de federale regering of van de globale overheid geen kortstondig gegeven zal zijn. Integendeel, tussen 2008 en 2014 zal dit land een permanent en aanzienlijk begrotingstekort kennen. Er worden cijfers genoemd van 4 tot 5 procent, die geen uitzondering zijn. Niettegenstaande het feit dat er vanaf 2011 toch een herstel van de economische groei kan worden verwacht, zal het structureel tekort in de komende jaren blijven toenemen, van 1,3 procent van het bbp in 2009, voor dit jaar, naar een verdubbeling voor 2014.

De ontsparing is volgens het IMF en de Hoge Raad van Financiën voornamelijk te wijten aan twee elementen, ten eerste de toenemende kosten van de vergrijzing en, ten tweede, de stijgende rentelasten door toenemende tekorten en schulden. Volgens het IMF zou de staatsschuld in 2018 opnieuw 100 procent bereiken. Het is best mogelijk dat het in het raam van het begrotingsgegeven nog sneller gaat, maar daarover kan ik op dit moment geen oordeel vellen.

01.01 Hagen Goyvaerts (Vlaams Belang): Il ressort de calculs effectués par le Conseil supérieur des Finances (CSF) et le Fonds monétaire international (FMI) qu'au cours des années à venir, le déficit budgétaire structurel de notre pays augmentera fortement. Ainsi, il devrait être question entre 2008 et 2014 d'un déficit permanent de 2,5 à 5 % qui pourrait continuer à s'accroître, même en cas de reprise économique, attendue au mieux à partir de 2011. Le dérapage budgétaire est dû au coût du vieillissement et aux charges d'intérêts croissantes résultant de l'augmentation de la dette. Selon le FMI, le taux d'endettement de la Belgique pourrait de nouveau avoisiner le cap des 100 % en 2018.

Le CSF comme le FMI insistent avec force sur la nécessité de prendre des mesures drastiques pour résorber le déficit. Quels sont les projets du gouvernement en la matière? Prévoit-il un pacte de stabilité adapté pour les années à venir? Une nouvelle loi de

Dat gegeven plaats ik naast het engagement van de eerste minister van deze regering, waartoe u als staatssecretaris voor Begroting ook bent verbonden, om het structurele tekort in de komende jaren weg te werken, zeker vanaf 2010.

financement, assortie du transfert d'un nouveau paquet de compétences aux Régions, sera-t-elle élaborée pour les Régions et les Communautés?

Bovendien stel ik ook vast uit de lezing van de commentaren van het IMF en de Hoge Raad van Financiën dat zij ook niet opgezet zijn met het laisser aller-begrotingsbeleid. Zij steunen dat dus niet. Integendeel, zij vragen naar drastische ingrepen.

Mijnheer de staatssecretaris, bijgevolg heb ik toch een aantal vragen ten aanzien van u.

Ten eerste, bent u het eens met de analyse van de Hoge Raad van Financiën en het IMF?

Ten tweede, welke maatregelen of hervormingen hebt u voor ogen om het structureel tekort de komende jaren terug te dringen?

Ten derde, hoe ver staat het met een aangepast stabiliteitspact voor de komende jaren? Gelet op die rapporten van het IMF, die volgens mij toch ernstig te nemen zijn, en het gegeven dat u nog zou moeten werken aan dat stabiliteitspact is het belangrijk om te weten hoe ver het daarmee staat.

Ten vierde en ten slotte, wat is uw visie ten aanzien van een aangepaste financieringswet gekoppeld aan het overhevelen van bijkomende bevoegdheden naar de Gewesten en Gemeenschappen? Ik stel u deze vraag omdat in de discussie, de eerste minister heeft dat ook in de plenaire vergadering van afgelopen donderdag gezegd, gezegd werd dat het begrotingstekort niet kan opgelost worden zonder de hulp van alle overheden, dus niet alleen de federale.

Wie A zegt, moet echter ook B zeggen. De hulp van alle overheden zal ongetwijfeld gaan over het aspect geld. Dan komen wij natuurlijk bij de financieringswet. Ik zou graag weten of u een herziening van de financieringswet mogelijk acht, met of zonder overdracht van bevoegdheden naar de Gewesten en Gemeenschappen. Dat is toch wel een cruciaal element in het debat.

Mijnheer de staatssecretaris, ik ben uitermate benieuwd naar uw antwoord.

Voorzitter: Hendrik Bogaert.

Président: Hendrik Bogaert.

01.02 Staatssecretaris **Melchior Wathelet**: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Goyvaerts, de regering verwacht het rapport van de Hoge Raad van Financiën tegen eind maart. Dat zal dus zeker tijdens de volgende weken gepubliceerd worden. Ik verkies dan ook te wachten met reageren op dit rapport tot ik ervan kennis heb kunnen nemen.

01.02 **Melchior Wathelet**, secrétaire d'État: Je ne pourrai réagir au rapport du FMI qui sera publié à la fin du mois qu'après en avoir pris connaissance.

In deze onzekere tijden worden ramingen constant bijgesteld. Voor de ramingen voor 2009 kan men vaststellen dat het IMF de ramingen gehanteerd bij de begrotingscontrole, niet fundamenteel in vraag stelt.

En ces temps incertains, les estimations budgétaires doivent être sans cesse adaptées. Le FMI table sur un repli économique plus prononcé dans notre pays, sans

Het IMF gaat uit van een iets grotere inkrimping van de economie dan

het Planbureau, maar voorspelt eenzelfde vorderingstekort als de regering, namelijk -3,4% van het bbp.

In uw vraag haalt u aan dat volgens het IMF het structureel tekort zal toenemen van 2,5% in 2008 tot 4% in 2012 en 6% in 2021.

Misschien moeten we even aangeven dat in het rapport van het IMF van maart 2009 sprake is van een structureel saldo van -0,5% in 2008 dat inderdaad verder zou verslechteren tot 2,1% in 2012.

Wat er ook van zij, het is duidelijk dat de overheidsfinanciën hard geraakt worden door de economische crisis die we nu meemaken. De analyse van het IMF wijst op de toenemende kosten van de vergrijzing en van de stijgende rentelasten. U hebt daarnaar verwezen.

Dit zijn inderdaad twee risico's die nauwlettend in het oog moeten worden gehouden. Voor het begrotingsjaar 2009 is evenwel beslist om geen ingrijpende maatregelen te nemen aangezien deze de crisis zouden versterken en een grote negatieve impact zouden hebben op de Belgische economie. Het IMF treedt deze werkwijze bij: "Fiscal policy 2009 should allow for full operation of the automatic stabilisator plus a moderate discriminatory stimulus".

De regering onderschrijft de analyse dat eens de economische groei herneemt, de nodige maatregelen moeten worden genomen om de begroting opnieuw op een houdbaar pad te krijgen. Om een structureel tekort in de komende jaren terug te dringen, zullen inderdaad maatregelen en hervormingen nodig zijn. Hoe deze er concreet zullen uitzien, zal worden uitgemaakt door overleg binnen de regering.

Het is echter duidelijk dat een oplossing van de overheidsfinanciën in elk geval moet worden vermeden en dat moet worden ingegrepen vooraleer de financieringstekorten excessief worden en veel te veel kosten.

Het aangepast Stabiliteitspact voor de komende jaren wordt opgesteld op basis van de meest recente gegevens van het Planbureau en zal worden besproken in de Ministerraad van 2 april 2009, vooral op basis van de gegevens van de Hoge Raad van Financiën.

Het overhevelen van bijkomende bevoegdheden van de eventuele aanpassing van de Financieringswet moet steeds worden bekeken in het kader van een evenwichtig plan.

Ook hier zullen overleg en een politieke consensus noodzakelijk zijn. Het is evenwel duidelijk dat er inspanningen op alle overheidsniveaus vereist zijn om de overheidsfinanciën opnieuw naar een evenwicht te brengen. Daarom herhaal ik wat de eerste minister heeft gezegd: met zo een tekort zal iedereen een echte inspanning moeten doen, zowel op het vlak van de uitgaven als op het vlak van de ontvangsten, bij elke lidstaat en bij elke federale Staat. In deze is een consensus natuurlijk noodzakelijk.

Tot slot, het IMF-rapport stelt op de eerste pagina een groeinorm van -2,5% voorop, maar in de annex van datzelfde verslag voorziet het IMF in een groeinorm van -2,1%. Dat is voor mij opnieuw een mooi

toutefois remettre fondamentalement en cause les estimations que nous avons effectuées à l'occasion du contrôle budgétaire et tout en prédisant un besoin de financement identique à celui fixé par le gouvernement, à savoir 3,4 % du PIB. Le rapport du FMI se fonde sur un solde structurel de -0,5 % en 2008 et sur une détérioration à 2,1 % en 2012.

Il est indéniable que la crise économique grave que nous traversons pèse lourdement sur le budget de l'État, les principaux facteurs de risque se situant au niveau du vieillissement et de la hausse des charges d'intérêt.

Pour cette année budgétaire, le gouvernement n'a planifié aucune mesure drastique car il estime que de telles mesures ne feraient qu'aggraver la crise et auraient une influence néfaste sur notre économie. Au demeurant, le FMI salue cette décision. Bien évidemment, dès qu'il y aura un sursaut de l'économie, il faudra prendre les mesures nécessaires pour comprimer le déficit budgétaire structurel. En toute hypothèse, il faudra agir avant que les coûts de financement ne commencent réellement à prendre des proportions exorbitantes.

Au cours des prochaines années, nous élaborerons un pacte de stabilité modifié, basé sur les informations les plus récentes du Bureau du Plan et du Conseil supérieur des Finances. Ce pacte sera inscrit à l'ordre du jour du conseil des ministres du 2 avril.

Tant la régionalisation de compétences supplémentaires qu'une modification de la loi de financement devront faire l'objet d'un consensus politique. Il est indéniable que la situation actuelle des finances publiques requiert des efforts de la part de tous les niveaux de pouvoir politique.

voorbeeld dat de enige zekerheid de onzekere voorziening is voor 2009 en de volgende jaren.

Les auteurs du rapport du FMI tablent, à la première page, sur une norme de croissance de – 2,5 % mais dans l'annexe jointe à ce rapport, il est question de – 2,1 %, ce qui prouve qu'actuellement, la seule chose dont nous sommes certains, c'est que les perspectives pour 2009 et les années ultérieures sont incertaines.

01.03 Hagen Goyvaerts (Vlaams Belang): Ik dank de staatssecretaris voor zijn antwoord, alleen al omdat het min of meer in de lijn ligt van wat de eerste minister afgelopen donderdag in de plenaire vergadering op vraag van de heer Jan Jambon heeft gezegd. Het is goed dat de regering wat dat betreft op dezelfde lijn zit.

U zegt geen maatregelen in de begroting 2009 te nemen, omdat de impact op de economie te groot zou kunnen zijn. Daar ben ik het niet helemaal mee eens. Ik stel vast dat de implementatie van uw tweede relanceplan, nadat u daarover rond de tafel hebt gezeten, is verdaagd tot na de paasvakantie.

Ik stel ook vast dat u in een paradox zal verzeild geraken: als regering doet u uw best om de economische crisis te bestrijden met een eerste relanceplan, dat volgens het Vlaams Belang een druppel op een hete plaat zal zijn, maar dat zal de tijd en het effect wel uitwijzen. U komt met een tweede relanceplan, dat ook geld zal kosten. Het gevolg is dat u met uw plan de begrotingstekorten zal opstapelen. Hoe groter het begrotingstekort wordt, hoe meer kosten u naar de volgende generatie doorschuift. Daarover moet de regering zich toch bezinnen.

U hebt het erover dat alle gewesten steun moeten verlenen aan het federale niveau. Dat komt aan de orde tijdens de discussie over de financieringswet en is niet zo evident. Ik vermoed dat u dat toch zult moeten bekijken in het kader van de staatshervorming. Voor wat hoort wat, volgens het spreekwoord. Ik neem aan dat, zeker volgens de Vlaamse partijen, bij het herbekijken van de financieringswet bevoegdheden naar de Gewesten zullen moeten worden overgeheveld, zodat het federale niveau wordt ontlast van een aantal kosten en uitgaven die niet echt tot uw bevoegdheid, het federale niveau horen. Dat zou een middel kunnen zijn om uw begroting op te poetsen.

Wij zullen nog tijd genoeg hebben om terug te komen op het stabiliteitspact. U hebt de datum van 2 april voor de Ministerraad genoemd. Dat zal dus voor na de paasvakantie zijn, evenals het rapport van de Hoge Raad voor de Financiën in zijn volledigheid. Ongetwijfeld zullen wij daarover vragen hebben voor u. Het antwoord dat u mij vandaag hebt gegeven, zal daartoe een eerste aanzet zijn.

01.04 Staatssecretaris Melchior Wathelet: Er is nog geen beslissing over het feit of er een tweede relanceplan zal komen. Als er maatregelen worden genomen in het kader van een tweede relanceplan, zullen wij de richtlijnen van de Europese Commissie moeten respecteren, met name de Triple T's: timely, tidily en targetted. Dat zijn de doelstellingen die zullen moeten worden

01.03 Hagen Goyvaerts (Vlaams Belang): Cette réponse ministérielle est en tous points conforme à ce que le premier ministre a déclaré en séance plénière la semaine dernière. Un second plan de relance, qui devrait être mis en oeuvre bientôt, ne serait évidemment pas gratuit. Toutefois, plus le déficit budgétaire sera important, plus lourd sera le tribut que devront payer les générations futures.

À nos yeux, un consensus politique relatif à une loi de financement modifiée ne peut évidemment s'envisager que dans le cadre de prochaines étapes déterminantes de la réforme de l'État, les régions se voyant attribuer de nouveaux paquets de compétences.

01.04 Melchior Wathelet, secrétaire d'État: Aucune décision n'a encore été prise à propos d'un second plan de relance. Si ce dernier devait voir le jour, il devrait évidemment respecter les normes

gerespecteerd om een relance te creëren.

Ten slotte, het is ook mogelijk maatregelen te nemen die geen structurele effecten op de begroting hebben. Ik zal enkele maatregelen herhalen die binnen het eerste relanceplan werden genomen. Het vroeger betalen van facturen, het stopzetten van het ankerprincipe, heeft geen structureel effect. Het heeft zelfs een positief structureel effect voor de komende jaren.

Het vroeger terugbetalen van de btw helpt de ondernemingen dit jaar qua liquiditeit en brengt geen nieuwe uitgaven voor de volgende jaren. Ook een vroegere betaling van de uitkering voor de gehandicapten vraagt dit jaar meer liquiditeit, maar creëert geen nieuwe uitgaven voor de volgende jaren. Ze moesten meer dan een jaar wachten en nu zal dat veel minder zijn, zelfs tot zes maanden.

Ik wil gewoon onderstrepen dat het mogelijk is maatregelen te nemen om de ondernemingen en personen te helpen zonder structurele effecten voor de volgende jaren. Dat soort maatregelen moet onze prioriteit hebben, omdat – daarover kan ik het met u eens zijn – structurele maatregelen op een bepaald moment betaald zullen moeten worden. Dat zal natuurlijk een verslechtering van het saldo met zich brengen.

Wij moeten dus vooral kiezen voor maatregelen die de triple T objectives respecteren.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: Wij wachten op de komst van vice-eerste minister Reynders. Om 14.30 uur is er een plenaire vergadering. Afhankelijk van wanneer de minister komt, zullen wij kijken wat wij al kunnen doen. Wij zullen de vergadering in elk geval moeten schorsen wanneer de plenaire vergadering begint. Om 14.30 uur is er een plenaire vergadering met stemmingen. Dan schorsen wij onze commissievergadering en wij hernemen ze zodra die vergadering achter de rug is, tenzij het daar hopeloos lang duurt. Dan kunnen wij eventueel parallel vergaderen maar dat is natuurlijk niet ideaal.

*De behandeling van de vragen en interpellaties wordt geschorst van 14.18 uur tot 16.06 uur.
Le développement des questions et interpellations est suspendu de 14.18 heures à 16.06 heures.*

De samengevoegde vragen nrs. 10539 en 11406 van de heer Brotcorne, nr. 11422 van de heer Van de Velde, nr. 11427 van de heer Goyvaerts, nr. 11934 van mevrouw Almaci, nr. 11954 van de heer Jambon en 11962 van de heer Gilkinet worden omgezet in schriftelijke vragen.

Mevrouw Lalieux is niet aanwezig voor het stellen van haar vraag nr. 11289.

édictées en la matière par la Commission européenne.

Je fais observer que les mesures de relance ne doivent pas nécessairement avoir un impact budgétaire persistant. Ainsi, des mesures de l'actuel plan de relance – telles que la fin du principe de l'ancre, le remboursement anticipé de la TVA et le versement anticipé des allocations aux personnes handicapées – n'affectent pas le budget de manière persistante.

Le **président** : Nous suspendons à présent cette réunion jusqu'à la fin de la séance plénière qui commence à 14.30 heures.

Le **président**: Nous abordons à présent la série de questions posées au ministre Reynders. Les questions jointes n° 10539 et n° 11406 de M. Brotcorne, n° 11422 de M. Van de Velde, n° 11427 de M. Goyvaerts, n° 11934 de Mme Almaci, n° 11954 de M. Jambon et n° 11962 de M. Gilkinet sont transformées en questions écrites.

Mme Lalieux n'est pas présente pour poser sa question n° 11289.

02 Samengevoegde interpellatie en vragen van

- de heer Hagen Goyvaerts aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Institutionele Hervormingen over "de vernietiging van de samenstelling van het directiecomité van de FOD Financiën door de Raad van State" (nr. 11319)
- de heer Robert Van de Velde aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Institutionele Hervormingen over "het arrest van de Raad van State over het departement Financiën" (nr. 11345)
- de heer Dirk Van der Maelen aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Institutionele Hervormingen over "de samenstelling van het directiecomité van de FOD Financiën" (nr. 11401)
- de heer Christian Brotcorne aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Institutionele Hervormingen over "het arrest van de Raad van State houdende vernietiging van de samenstelling van het directiecomité van de FOD Financiën" (nr. 11407)
- de heer Jan Jambon tot de vice-eerste minister en minister van Financiën en Institutionele Hervormingen over "de vernietiging van de samenstelling van de directieraad door de Raad van State" (nr. 290)
- mevrouw Meyrem Almaci aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Institutionele Hervormingen over "de begroting en het beheer van het departement Financiën" (nr. 11418)
- mevrouw Ingrid Claes aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Institutionele Hervormingen over "de vernietiging van de samenstelling van het directiecomité van de FOD Financiën door de Raad van State" (nr. 11995)

02 Interpellation et questions jointes de

- M. Hagen Goyvaerts au vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles sur "l'annulation par le Conseil d'État de la composition du comité de direction du SPF Finances" (n° 11319)
- M. Robert Van de Velde au vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles sur "l'arrêt du Conseil d'État relatif au département des Finances" (n° 11345)
- M. Dirk Van der Maelen au vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles sur "la composition du comité de direction du SPF Finances" (n° 11401)
- M. Christian Brotcorne au vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles sur "l'arrêt du Conseil d'État annulant la composition du comité de direction du SPF Finances" (n° 11407)
- M. Jan Jambon au vice-premier ministre et ministre des Finances et Réformes institutionnelles sur "l'annulation par le Conseil d'État de la composition du comité de direction des Finances" (n° 290)
- Mme Meyrem Almaci au vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles sur "le budget et la gestion du département des Finances" (n° 11418)
- Mme Ingrid Claes au vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles sur "l'annulation par le Conseil d'État de la composition du comité de direction du SPF Finances" (n° 11995)

02.01 Hagen Goyvaerts (Vlaams Belang): Mijnheer de minister, wij komen u vandaag voor de zoveelste keer over de naar mijn oordeel en inzicht slechte werking van uw departement ondervragen.

Het jaar 2009 werd als een kanteljaar voor de FOD Financiën aangekondigd. Ik kan nochtans enkel vaststellen dat de problemen bij uw departement alsmaar groter worden.

De Raad van State heeft in een recent arrest de samenstelling van het directiecomité van Financiën voor de tweede keer vernietigd. Mijnheer de minister, dat is een zoveelste falen en een zoveelste teken van de chaos op uw departement, waar u nu al tien jaar de baas bent. De Raad van State was in de motivering van zijn arrest niet mals. Hij beweert dat uw departement Financiën "buitengewoon chaotisch wordt beheerd". Het voorgaande is geen uitspraak van een oppositielid, maar van de Raad van State.

U probeert nu al sinds 2002, zijnde de periode van Verhofstadt I, uw departement te hervormen. Het was de bedoeling de belastingdiensten efficiënter en klantvriendelijker te maken. Echter, wanneer ik een en ander bekijk, staat uw Coperfin-hervorming na

02.01 Hagen Goyvaerts (Vlaams Belang): Les problèmes au département des Finances ne cessent de croître. Le Conseil d'État a annulé pour la deuxième fois dans un arrêt récent la composition du comité de direction. Il était question de gestion particulièrement chaotique. Le Conseil d'État se demande si la réforme prévue sera mise en œuvre un jour. En outre, le mémoire de défense du ministre a été signifié tardivement au Conseil d'État. À présent que la composition du comité de direction est annulée, je me demande ce qu'il adviendra de la récente nomination des 45 directeurs régionaux par le comité de direction susmentionné. Et

zeven jaar nog nergens.

Ook de Raad van State merkt het voorgaande met zoveel woorden op. Ik citeer: "Het is niet duidelijk of de hervorming er ooit komt. De enige, concrete verwezenlijking is het aanwerven van topmanagers van het niveau N1 en N2, zonder hen evenwel verantwoordelijkheden of opdrachten toe te wijzen. Er heerst chaos, omdat de peperdure managers worden aangenomen om de onbestaande diensten te leiden." Dat schrijft de Raad van State. Het is dus geen uitspraak van een oppositielid.

Ondertussen blijft op de werkvloer alles bij het oude. Bijgevolg blijft uw departement, als gevolg van de politieke spelletjes tussen de PS- en de MR-leden aan de top van uw departement, vierkant draaien.

Bovendien blijkt dat uw verweerschrift te laat bij de Raad van State werd betekend. Ik hoef er dus geen tekening bij te maken. Wij weten het nu wel zeker.

Samengevat kan ik stellen dat de samenstelling van het directiecomité is vernietigd.

Hoe zit het bijgevolg met de recente benoeming van de 45 gewestelijke directeurs, die onlangs door het voormelde directiecomité werden benoemd?

Ik heb voor u in feite slechts één vraag. Mijnheer de minister, hoe moet het nu verder met uw departement? Ik neem immers aan dat u ons zo dadelijk niet zal komen vertellen dat de sfeer op uw departement goed is en dat het arrest van de Raad van State voor u "geen probleem" is.

Ik herformuleer mijn vraag. Vertel ons eens wat u van plan bent om uw departement bij wijze van spreken opnieuw op het juiste pad te zetten.

Mijnheer de voorzitter, dat is één concrete vraag over het arrest van de Raad van State inzake de schorsing van het directiecomité.

De **voorzitter**: De heer van de Velde is niet aanwezig om zijn vraag nr. 11345 te stellen.

comment la situation devra-t-elle évoluer en général au département?

Le **président**: M. Van de Velde n'est pas présent pour poser sa question.

02.02 Dirk Van der Maelen (sp.a): Mijnheer de voorzitter, de Raad van State heeft in een arrest van 13 februari 2009 de samenstelling van het directiecomité van het departement Financiën vernietigd. Indien mijn geheugen mij niet in de steek laat, is het de tweede keer dat de samenstelling wordt vernietigd.

02.02 Dirk Van der Maelen (sp.a): L'annulation constitue une illustration de la non-politique menée au département des Finances.

De vernietiging is een illustratie van het non-beleid dat door de minister wordt gevoerd.

Le Conseil d'État estime que la situation est chaotique parce que des dirigeants aux salaires faramineux sont embauchés pour assurer la non-direction de services inexistants.

Als een minister van Financiën er in twee pogingen niet in slaagt om op een rechtsgeldige wijze zijn directiecomité samen te stellen, denk ik dat dit het ultieme bewijs is dat er iets schort. De kritiek van de Raad van State is striemend. Ik citeer: "Het is niet duidelijk of de Coperfin-hervorming er ooit komt. De enige concrete realisatie is de aanwerving van topmanagers zonder hen echter

Quelle action le ministre envisage-t-il de mener à la suite de cet arrêt

verantwoordelijkheden of duidelijke opdrachten toe te wijzen. Er heerst chaos omdat dure managers worden aangeworven om onbestaande diensten niet te leiden". Ik denk dat er nooit voorheen in een arrest van de Raad van State meer striemende kritiek geweest is op het beleid van een minister.

Ik heb zes vragen voor de minister. Ten eerste, welke actie zal de minister ondernemen in navolging van het arrest van de Raad van State? Ten tweede, klopt het dat het juridisch verweer van de minister dat te laat werd bezorgd aan de Raad van State door externen is opgesteld? Zo ja, wat was de kostprijs hiervan? Ten derde, klopt het dat de klacht tegen de samenstelling van de directieraad werd ingediend door Philippe Jacqui? Ten vierde, klopt het dat de heer Jacqui een groot deel van zijn tijd in Congo doorbrengt om daar de belastingadministratie te organiseren? Ten vijfde, hoeveel tijd heeft de heer Jacqui de voorbije jaren in die opdracht geïnvesteerd? Ten zesde, vindt de minister het normaal dat net die man kost wat kost in een directieraad wil gaan zetelen?

02.03 Christian Brotcorne (cdH): Monsieur le vice-premier ministre, cet arrêt du 13 février est assez dramatique quant aux conséquences qu'il pourrait avoir. C'est au sujet de ces conséquences que je souhaiterais entendre votre avis.

Doit-on ou peut-on déduire de cet arrêt d'annulation que toutes les décisions qui ont pu être prises par le comité de direction dont la composition est ainsi invalidée, seront elles-mêmes invalidées? Quelles seront les conséquences pour le SPF lui-même et pour les personnes concernées par ces décisions? La deuxième partie de ma question rejoint ce qui a déjà été exprimé. Comment procédera-t-on à la nouvelle désignation de ces 45 directeurs régionaux? Y aura-t-il une nouvelle procédure, tout en tenant compte des critiques de l'avis du Conseil d'État?

02.04 Jan Jambon (N-VA): Mijnheer de minister, de collega's hebben de situatie voldoende geschetst. Ik denk evenwel dat we niet alles op een hoop moeten gooien wat Coperfin betreft. We hebben met de commissie een bezoek gebracht aan Financiën. Wat de informatica-aanpak betreft, is het wel wat lang in de tijd gespreid maar de methodologie die daar gebruikt wordt om hervormingen door te voeren is tamelijk solide vergeleken met wat in de praktijk gangbaar is. Op het vlak van human resources is het echter een complete ramp.

Ik wil nog een aantal vragen toevoegen. Bij het directiecomité zijn er ongetwijfeld – ik ga daar toch van uit – in de periode tussen het tijdstip waarop het aangesteld werd en dat waarop de aanstelling werd verworpen beslissingen genomen door een niet-rechtsgeldig samengesteld directiecomité. De vraag is er wat er met die beslissingen gebeurt en vooral welke uitvoeringen van beslissingen hierdoor vertraging oplopen.

Ten tweede, de Raad van State heeft er duidelijk op gewezen dat de organisatie op het vlak van human resources volledig mank loopt. Het personeel zit in voorlopige cellen. Mijnheer de minister, wij hebben alle respect voor de mensen die in die omstandigheden moeten

du Conseil d'État? Est-il exact que la défense juridique du ministre, qui a été communiquée trop tard, a été rédigée par des personnes extérieures à son administration? Si c'est exact, combien cela a-t-il coûté? Est-il exact que la plainte concernant la composition du comité de direction a été déposée par Philippe Jacqui? Est-il exact que M. Jacqui passe le plus clair de son temps au Congo afin d'y organiser l'administration fiscale? Combien de temps M. Jacqui a-t-il investi dans l'accomplissement de cette mission au cours des dernières années? Le ministre trouve-t-il normal que cet homme, précisément, veuille siéger à tout prix dans un comité de direction?

02.03 Christian Brotcorne (cdH): Moeten we uit die nietigverklaring afleiden dat alle beslissingen van het directiecomité ongeldig verklaard zullen worden? Welke gevolgen zal dat hebben voor de FOD en voor de mensen op wie die beslissingen betrekking hebben? Hoe zal men te werk gaan om die 45 regionale directeurs opnieuw aan te wijzen?

02.04 Jan Jambon (N-VA): Je pense que nous devons nous garder de porter sur la réforme Coperfin des jugements à l'emporte-pièce. La mise en œuvre de la stratégie suivie dans le domaine informatique a pris pas mal de temps mais cette stratégie s'est révélée efficace. En revanche, c'est le fiasco complet en ce qui concerne la gestion des ressources humaines aux Finances.

Entre, d'une part, le moment où il a été constitué et, d'autre part, le moment où sa composition a été annulée, le comité de direction a sans aucun doute pris des décisions alors qu'il était irrégulièrement constitué. Quelle suite sera réservée à ces

werken. Het is een zeer ondankbare taak om met halve bazen en structuren die niet op hun poten vallen te moeten werken en nog tamelijk goede resultaten te leveren. Hoe kan zo'n departement opleveren wat het moet opleveren als het zo'n chaotische structuur is?

Ten slotte, u gaat nu waarschijnlijk het directiecomité anders moeten aanstellen. Wat is het tijdspad na die aanstelling om die structuur in te vullen zoals ze uiteindelijk moet worden? Over welk tijdspad spreken we nu eigenlijk om tot de concrete implementatie van die structuur te komen?

décisions?

Comment le département des ressources humaines pourrait-il accomplir les missions qu'il est censé accomplir au sein d'une structure aussi chaotique que celle-là?

Le ministre devra vraisemblablement prévoir une autre composition pour ce comité de direction. Quel calendrier devra-t-il respecter après cette désignation pour poursuivre concrètement la mise en place de la structure concernée?

02.05 Ingrid Claes (CD&V): Mijnheer de minister, de Raad van State heeft de samenstelling van het directiecomité van de FOD Financiën vernietigd. Daardoor lopen de benoemingen van gewestelijke directeurs en van directeurs bij een fiscaal bestuur vertraging op.

Ik heb een drietal concrete vragen. Ten eerste, welke praktische en juridische maatregelen zullen er weldra worden genomen of werden er reeds genomen om onmiddellijk uit die fiscale impasse te raken? Ten tweede, waarom werden de betrokken ambtenaren nog niet persoonlijk ingelicht over de huidige stand van zaken inzake hun sollicitatie? Ten derde, wat zijn de gevolgen voor de benoemingen van gewestelijk directeur bij een fiscaal bestuur waarvan de voorstellen werden betekend op 10 september 2008? Heeft de vernietiging ook gevolgen met betrekking tot de benoemingen van directeur bij een fiscaal bestuur?

02.05 Ingrid Claes (CD&V): En raison de cette annulation, les nominations des directeurs régionaux et des directeurs d'administration fiscale sont retardées. Quelles mesures pratiques et juridiques seront prises ou ont déjà été prises pour sortir de cette impasse fiscale? Pourquoi les fonctionnaires concernés n'ont-ils pas encore été informés personnellement de l'état d'avancement du traitement de leur candidature? Quelles seront les répercussions pour les nominations des directeurs régionaux d'administration fiscale concernant lesquelles les propositions ont été signifiées le 10 septembre 2008? L'annulation de la composition du comité de direction du SPF Finances par le Conseil d'État aura-t-elle également des conséquences pour les nominations des directeurs d'administration fiscale?

02.06 Didier Reynders, ministre: Monsieur le président, dois-je attendre la présence de Mme Almaci? Tout à l'heure, il fallait répondre à l'heure souhaitée par les parlementaires et je ne voudrais pas heurter la commission en donnant une réponse trop tôt à des parlementaires peut-être absents pour un moment. Manifestement, le sujet ne passionne pas tout le monde.

Je voudrais donc confirmer, monsieur le président, que le Conseil d'État, par arrêt du 13 février, a annulé l'arrêté royal du 16 juillet 2008 portant fixation de la composition du comité de direction du SPF Finances. L'origine de cet arrêt se trouve dans le manque de précision de l'article 4 de l'arrêté royal du 7 novembre 2000 portant création et composition des organes communs à chaque service

02.06 Minister Didier Reynders: Ik bevestig dat de Raad van State in een arrest van 13 februari het koninklijk besluit van 16 juli 2008 tot vaststelling van de samenstelling van het directiecomité van de Federale Overheidsdienst Financiën nietig heeft verklaard. Dat koninklijk besluit werd uitgevaardigd wegens de onduidelijkheid van artikel 4 van het koninklijk besluit van 7 november 2000 dat de

public fédéral. Cet article fixe la composition du comité de direction d'un SPF: à côté du président, des directeurs fonctionnels, de trois services d'encadrement et du directeur de la cellule stratégique, il mentionne les responsables des services opérationnels du SPF sans toutefois donner de définition à cette notion.

J'ai demandé à mon collègue qui a la Fonction publique dans ses attributions de revoir le texte en vue d'assurer une meilleure sécurité juridique que celle qui avait été donnée par mon précédent collègue de la Fonction publique en 2000. Il s'est engagé à le faire à court terme et je m'en réjouis.

Au-delà de cette question urgente qui témoigne d'une certaine complexité juridique dans la gestion quotidienne des SPF, il m'est aussi apparu opportun de tirer parti de l'expérience de ces dernières années pour retoucher l'organisation du SPF Finances.

Concreet, ik zal aan de Ministerraad binnenkort een ontwerp voorleggen tot wijziging van bepaalde structuren van het departement om beter aan de behoeften te voldoen. Het blijkt immers dat, behalve in de administratie van de Thesaurie en in de administratie van Patrimonium en Documentatie, die in hun oorspronkelijke staat zouden blijven, aan de managers meer verantwoordelijkheidsgevoel zou kunnen worden gegeven door op managementniveau I de volgende entiteiten te creëren. Ten eerste, de administratie der douane en accijnzen door het specifieke karakter van haar opdrachten in fiscale en niet-fiscale aangelegenheden. Ten tweede, de administratie van de invordering; de bedoeling is om op termijn alle invorderingsactiviteiten met inbegrip van de niet-fiscale invordering onder dezelfde administratie te hergroeperen. Ten derde, de administratie van de fraudebestrijding als een van de prioriteiten van de regering en dan vooral de bestrijding van de grote fraude met internationale omvang. Ten vierde, de administratie van de fiscaliteit die alle activiteiten met betrekking tot de belastingvestiging inzake directe belastingen en btw zal hergroeperen.

Deze nieuwe organisatie zal het bovendien mogelijk maken om een administratie van een meer uniforme omvang te bepalen en bijgevolg de rolverdeling tussen het functioneel en operationeel departement te vergelijken.

Ik ben ook van plan om de administratie te belasten met de voorbereiding van een besluit in verband met een personeelsoverdracht naar de nieuwe entiteiten. Zo kunnen we de voorlopige cel opdoeken en het departement zijn definitieve fundamente geven. Dankzij deze fase zal de beslissingsbevoegdheid in het hele departement beter kunnen worden bepaald.

Enfin, des dispositions réglementaires seront prises afin de permettre la mise en œuvre de la cartographie des fonctions fédérales. Cela

samenstelling van de FOD-directiecomités vaststelt: in dat artikel worden behalve de voorzitter, de functionele directeurs van drie stafdiensten en de directeur van de beleidscel, ook de hoofden van de operationele diensten van de FOD vermeld, maar die notie wordt niet nader omschreven.

Ik heb mijn collega van Ambtenarenzaken verzocht de tekst te herzien met het oog op een grotere rechtszekerheid dan die welke de eerste versie van de tekst verschaftte, en hij heeft beloofd dat op korte termijn te zullen doen. Los van die dringende kwestie leek het me ook opportuun de ondervinding van de jongste jaren te benutten om de organisatie van de FOD Financiën bij te sturen.

Je soumettrai au conseil des ministres un projet modifiant certaines structures du département afin de mieux satisfaire les besoins. Nous pourrions confier un plus grand nombre de responsabilités aux dirigeants en créant les entités suivantes au niveau 1 du management: les administrations des douanes et accises, le recouvrement, la lutte contre la fraude et la fiscalité. Cette nouvelle organisation permettra d'uniformiser l'administration et, partant, de comparer la répartition des rôles au sein du département fonctionnel et celle existant au sein du département opérationnel.

Je chargerai également l'administration de préparer un arrêté relatif au transfert du personnel vers ces nouvelles entités. Ainsi, nous pourrions supprimer la cellule provisoire et donner au département son assise définitive.

Er zullen regelgevende maatregelen worden genomen om

étant dit, je reviens sur l'annulation de l'arrêté royal du 16 juillet 2008. Si j'ai bien compris, on reproche de ne pas avoir tenu compte de l'avis d'experts externes et internes. Je constate qu'il a été tenu compte de la seule remarque émise par la ministre de la Fonction publique dans son accord du 19 mars 2008 et que le ministre du Budget de l'époque a marqué son accord le 17 mars 2008, de même que le Conseil des ministres des 18 avril et 27 juin 2008. Je constate en outre que le Conseil d'État, dans son avis du 16 juin 2008, n'a émis aucune observation quant au fondement juridique du projet.

Quelle est la portée de l'arrêt? Je tiens tout d'abord à démentir certains propos que j'ai lus ou entendus. L'établissement et la perception des différents impôts ne sont nullement mis en danger. Selon l'arrêté du 7 novembre 2000 que j'ai déjà cité, le comité de direction a pour mission essentielle la gestion et la coordination de l'ensemble des services et des activités du département. Il propose le projet de budget et élabore le plan de personnel. Il intervient également dans le processus des nominations. Il est exact que les procédures de nomination en cours, tant dans les services extérieurs qu'au sein des administrations centrales, se trouvent bloquées par l'arrêt du Conseil d'État. C'est pourquoi il est essentiel de prendre rapidement les mesures adéquates afin de doter le département d'un nouvel organe décisionnel. Comme je viens de le dire, je prendrai l'initiative nécessaire dans les plus brefs délais à cet égard.

Pour être complet par rapport aux questions posées, je tiens à préciser que la défense des intérêts de l'État a été assurée par le service juridique de mon département et que, bien entendu, les questions portant sur les informations personnelles à l'égard d'un fonctionnaire me paraissent, comme d'ailleurs au président de la Chambre, irrecevables.

ervoor te zorgen dat de federale betrekkingen in kaart kunnen worden gebracht.

Wat de vernietiging van het koninklijk besluit van 16 juli 2008 betreft, luidt het verwijt dat geen rekening werd gehouden met het advies van externe en interne deskundigen. Bovendien stel ik vast dat enkel rekening werd gehouden met de door de minister van Ambtenarenzaken geformuleerde opmerking, dat de toenmalige minister van Begroting en de Ministerraad hun fiat gaven en dat de Raad van State geen opmerkingen formuleerde met betrekking tot de rechtsgrond van het ontwerp.

De vestiging en de inning van de verschillende belastingen komen geenszins in het gedrang. Overeenkomstig het besluit van 7 november 2007 is het directiecomité bevoegd voor het beheer en de coördinatie van alle diensten en activiteiten van het departement. Het stelt de ontwerpbegroting voor en stelt het personeelsplan op. Het speelt eveneens een rol in de benoemingsprocedures. De hangende benoemingsprocedures zijn als gevolg van het arrest van de Raad van State geblokkeerd. Er moet dus dringend iets worden ondernomen.

02.07 Hagen Goyvaerts (Vlaams Belang): Mijnheer de minister, zoals ik min of meer had verwacht, blijkt het voor u niet echt een fundamenteel probleem te zijn.

Er is een spreekwoord dat zegt dat een ezel zich geen twee keer aan dezelfde steen stoot. De minister van Financiën doet dat blijkbaar wel. Ik moet toegeven dat ook de minister van Ambtenarenzaken daar voor iets tussen zit. Ik pleit u niet helemaal vrij, maar de minister van Ambtenarenzaken die destijds de Copernicushervormingen heeft opgezet maar daarmee is moeten stoppen waarna u doorging met Coperfin, heeft daarin ook zijn verantwoordelijkheid.

U geeft ons voor de zoveelste keer hoop. U kondigt een nieuwe organisatiestructuur aan. U bent bezig met de voorbereiding van een aantal besluiten met betrekking tot de personeelsoverdracht. Daarmee moeten we het doen.

Ik hoop dat het allemaal snel en vlot verloopt, hoewel ik daarover wat

02.07 Hagen Goyvaerts (Vlaams Belang): Le ministre de la Fonction publique qui a lancé à l'époque les réformes Copernic a aussi une responsabilité en la matière.

Une fois de plus, le ministre des Finances nous adresse un message plein d'espoir. Il faudra nous en satisfaire. Nommer un manager de crise est peut-être une riche idée, mais je suis convaincu qu'il vaudrait mieux remplacer le ministre des Finances.

terughoudend ben. Misschien is het toch een goed idee om in een crisismanager voor de FOD Financiën te voorzien. Als ik me goed herinner, was dat een voorstel van CD&V-er Carl Devlies, bijgetreden door de gewezen minister van Begroting Freya Vandenbossche. Zelfs Dirk Van der Maelen eist het idee op. De aanstelling van een goede crisismanager is voor collega Van der Maelen misschien een goed idee, maar ik ben ervan overtuigd dat er beter een nieuwe minister van Financiën komt.

02.08 Dirk Van der Maelen (sp.a): Mijnheer de voorzitter, de minister stelt dus dat er geen extern juridisch advies is ingewonnen en dat het dus niet zo is dat het advies te laat bij de Raad van State is aangekomen. Ik zou graag van de minister de bevestiging of de ontkenning van dat nieuws krijgen.

Ten tweede, de oud-kabinetschef van de minister Philippe Jacqui, is al vier of vijf jaar een van de leidende ambtenaren van Financiën en heeft nog altijd geen dienst onder zich.

Ten derde, de minister kondigt aan dat hij zijn voorstellen aan de Ministerraad zal voorleggen. Op dat vlak sluit ik mij aan bij mijn voorgaande collega: eerst zien en dan geloven.

De situatie die wij bij het ministerie van Financiën kennen is ongehoord. Er zijn bazen - zoals de heer Jacqui - voor structuren die niet bestaan en er zijn bestaande structuren zonder baas. Het vorige directiecomité, vernietigd in 2007, en het huidige, vernietigd in 2009, hadden als allerbelangrijkste opdracht de benoeming van de gewestelijke directeurs.

Collega's, het basisfeit is dat er geen gewestelijke directeurs zijn, en alle controleproblemen zijn deels aan dit feit te wijten. Alsof het nog niet erg genoeg is, werd de benoeming, ik dacht sinds oktober 2007, van de leidende ambtenaar, de heer Laes, verbroken. Achttien maanden lang zit dit departement zonder leidend ambtenaar. Plaatsvervangend is de heer Arnoldi aangeduid. Een sterker bewijs van non-beleid bestaat niet.

Er is geen leidend ambtenaar. Er zijn een reeks ambtenaren net onder de top, zoals de heer Jacqui. Zij zijn benoemd en worden al vier of vijf jaar betaald, maar ze hebben geen enkele dienst onder zich en daarom worden ze maar met de samenwerking met Congo belast. Daar heb ik de minister ook niets over horen zeggen.

De benoeming van de gewestelijke directeurs laat al meer dan twee jaar op zich wachten.

02.09 Christian Brotcorne (cdH): Monsieur le président, je prends acte des réponses du ministre.

Au passage, je remarque qu'il a fallu huit ans au Conseil d'État pour annuler cet arrêté datant de 2000! Il s'agit d'un délai extraordinaire! On parle de délai raisonnable devant les juridictions ordinaires, ne devrait-on pas réfléchir à l'application du délai raisonnable dans lequel les juridictions administratives doivent trancher des litiges comme ceux-là?

02.10 Didier Reynders, ministre: Malheureusement, l'arrêté pris par

02.08 Dirk Van der Maelen (sp.a): Le ministre peut-il confirmer ou infirmer que l'avis est parvenu trop tard au Conseil d'État?

L'ancien chef de cabinet du ministre, Philippe Jacqui, est l'un des fonctionnaires dirigeants des Finances depuis quatre ou cinq ans déjà, mais il n'a toujours pas de service sous sa direction.

J'attends également de voir si le ministre soumettra toutes ses propositions au Conseil des ministres.

L'absence de directeurs régionaux constitue l'élément de base. De plus, la nomination du fonctionnaire dirigeant, M. Laes, a été annulée. Voilà dix-huit mois déjà que le département n'a pas de fonctionnaire dirigeant.

Le ministre n'a rien dit de la série de fonctionnaires qui sont juste en dessous du sommet de la hiérarchie, qui sont payés depuis quatre ou cinq ans mais qui ne sont à la tête d'aucun service.

02.09 Christian Brotcorne (cdH): Het gaat om een buitengewone termijn. Met betrekking tot de gewone rechtscolleges heeft men het over redelijke termijnen. Kan er niet aan worden gedacht om de redelijke termijn ook op de administratieve rechtscolleges van toepassing te maken?

02.10 Minister Didier Reynders:

M. Van den Bossche en 2000 est critiqué, y compris par M. Van der Maelen d'ailleurs.

Jammer genoeg maakt het besluit dat minister Van den Bossche in 2000 uitgevaardigd heeft, het voorwerp uit van kritiek.

02.11 Christian Brotcorne (cdH): C'est un fameux problème.

(...): (...)

02.12 Jan Jambon (N-VA): Mijnheer de minister, eens te meer moeten wij vaststellen dat wij halve antwoorden krijgen op sommige vragen en geen antwoorden op de meeste vragen, over een belangrijke, ingrijpende situatie. Ik heb u niets horen zeggen over de beslissingen die niet meer rechtsgeldig zouden zijn. Ik heb u niets horen zeggen over het tijdpad van de implementatie van de nieuwe structuur. Het komt mij voor dat de politieke benoemingen voor u belangrijker waren dan de implementatie van de nieuwe structuur. Het komt mij voor dat de politieke benoemingen belangrijker waren dan het goed functioneren van uw departement. Het is duidelijk dat hier een nieuw hoofdstuk bijgeschreven is in het grote blunderboek van de minister van Financiën.

02.12 Jan Jambon (N-VA): Le ministre n'a rien dit à propos des décisions qui ne seraient plus valables, ni à propos du calendrier de mise en œuvre de la nouvelle structure. Sans doute les nominations politiques étaient-elles plus importantes que ce calendrier aux yeux du ministre.

02.13 Meyrem Almaci (Ecolo-Groen!): Mijnheer de minister, ik heb kennis genomen van uw antwoord en ik deel de bezorgdheden van mijn collega's, met betrekking tot het aangekondigd beleid. Ik wacht met aandrang op de voorstellen die op het kernkabinet zullen komen, op de hervormingen en op het kostenplaatje dat er al dan niet opnieuw zal aanhangen. Het heeft ons namelijk al heel veel gekost. Ik hekel het gedeeltelijke antwoord, waarbij bepaalde hete hangijzers, bijvoorbeeld de vervallen beslissingen, uiteraard weeral uit de weg werden gegaan.

02.13 Meyrem Almaci (Ecolo-Groen!): J'attends avec impatience les propositions qui seront soumises au cabinet restreint, les réformes et l'annonce éventuelle de leur coût. Le ministre esquivé les sujets épineux.

Ik dank u voor uw antwoord, hoewel het slechts een gedeeltelijk antwoord was. Ik wacht af om mijn definitieve oordeel te vellen, maar het blunderblaadje wordt wel zeer lang.

02.14 Ingrid Claes (CD&V): Mijnheer de minister, in het kader van een goed administratief bestuur zijn de benoemingen van de gewestelijke directeurs nodig. Voor de motivatie van het personeel is het zeer belangrijk dat er zeer spoedig een nieuwe beslissingsinstantie komt, zoals u daarnet zei.

02.14 Ingrid Claes (CD&V): Pour la motivation du personnel, il est très important qu'une nouvelle instance de décision soit rapidement mise en place.

03 Vraag van de heer Peter Logghe aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Institutionele Hervormingen over "het afsluiten van een woonkrediet op steeds latere leeftijd" (nr. 11333)

03 Question de M. Peter Logghe au vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles sur "la conclusion d'un crédit-logement à un âge de plus en plus avancé" (n° 11333)

03.01 Peter Logghe (Vlaams Belang): Mijnheer de minister, uit cijfers van Fortis blijkt dat particulieren op steeds latere leeftijd overgaan tot het sluiten van een woningkrediet. Uit voorlopige resultaten van een studie zou bijvoorbeeld blijken dat vier op de tien onderschrijvers van nieuwe woningkredieten ouder dan veertig jaar zijn. Dat gegeven, gecombineerd met het feit dat de gemiddelde duurtijd van de kredieten steeds langer wordt en de dertig jaar begint te benaderen, baart veel financiële analisten zorgen.

03.01 Peter Logghe (Vlaams Belang): Les statistiques de Fortis Banque révèlent que les particuliers sont de plus en plus âgés lorsqu'ils contractent un crédit-logement, quatre emprunteurs sur dix ayant plus de quarante ans. Par ailleurs, la durée moyenne des crédits-logement est de plus en plus

Ik heb daarover de volgende vragen, mijnheer de minister. Hebt u ook

kennis genomen van de cijfers? Zo ja, hebt u cijfers van andere banken of financiële instellingen die de trend bevestigen of tegenspreken?

Deelt u de overtuiging, mijnheer de minister, dat dat een kwalijke evolutie is? Financiële analisten gaan ervan uit dat, hoe hoger de leeftijd is waarop men een woningkrediet aangaat, des te groter de kans wordt op wanbetaling of op een gedwongen verkoop van de woning.

Denkt u eraan om bijkomende fiscale maatregelen te nemen om ofwel de leeftijd van de onderschrijvers naar beneden te krijgen, ofwel de duurtijd van de woningkredieten te beperken en opnieuw bij twintig jaar uit te komen, zoals vroeger normaal was?

03.02 Minister **Didier Reynders**: Mijnheer Logghe, ik heb een antwoord van Fortis. Uit recente cijfers van Fortis Bank blijkt dat 46 procent van de kredietnemers jonger is dan 35 jaar. KBC duidde eenzelfde tendens aan in haar persbericht van 17 februari, met 52 procent van de ontleners onder de 35 jaar. De categorie van personen tussen 35 en 45 jaar vertegenwoordigt 31 procent van de kredietnemers bij Fortis Bank en 36 procent bij KBC. De groep van 45-plussers bedraagt respectievelijk 24 procent bij Fortis Bank en 21 procent bij KBC. De stijgende tendens van de gemiddelde leeftijd van de ontleners wordt dus bevestigd door beide instellingen.

De verhoging van de gemiddelde leeftijd van de ontleners moet evenwel worden genuanceerd. Wij stellen in 2008 namelijk eveneens een sterke stijging van het aantal renovaties vast, wat ook door KBC wordt aangegeven. Aangemoedigd door aantrekkelijke fiscale maatregelen, onder andere voor energiebesparende werkzaamheden, hebben vooral 40-plussers die eigenaar zijn van een eigen woning, veelvuldig een beroep gedaan op een hypothecair krediet om hun investeringen te financieren.

De stijging van de gemiddelde leeftijd is bijgevolg door een stijging van het aantal renovaties te verklaren.

Na een periode van drie jaar waarin de gemiddelde looptijd van woonkredieten bleef toenemen, is er nu voor het eerst een stabilisatie vast te stellen. Uit recente cijfers van de Fortis Bank, die door cijfers van de KBC worden bevestigd, blijkt dat de looptijd eind 2008 iets minder dan tweeëntwintig jaar bedraagt.

Ik heb nog bijkomende info van Fortis over de looptijd van de kredieten.

Wanneer bij de berekening van de gemiddelde looptijd van het krediet de impact van het stijgende aantal renovaties met relatief korte duurtijd niet wordt meegerekend, merken wij dat de gemiddelde looptijd tussen 2006 en 2008 slechts met acht maanden is gestegen.

Mijnheer de voorzitter, dat was de informatie van Fortis.

03.03 **Peter Logghe** (Vlaams Belang): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw vrij volledige antwoord. Ik zal het in alle kalmte en rust nog eens nalezen.

importante. Le ministre admet-il que cette évolution est néfaste? Les analystes financiers estiment que plus une personne est âgée lors de la conclusion du crédit, plus les risques de défaut de paiement sont élevés. Le ministre envisage-t-il de prendre des mesures en vue de mettre fin à cette évolution?

03.02 **Didier Reynders**, ministre: Une étude récente de Fortis Banque confirme en effet que l'âge auquel les particuliers concluent un crédit-logement est de plus en plus élevé et une étude semblable, réalisée par la KBC, est venue corroborer ces constatations. Il convient cependant de nuancer cette évolution. En effet, les mesures fiscales concernant notamment les travaux réalisés dans les habitations en vue de réaliser des économies d'énergie ont incité de nombreux propriétaires de plus de 40 ans à contracter un crédit hypothécaire pour financer ces investissements. On constate également une nette hausse du nombre de rénovations de logements en 2008.

La durée moyenne d'un crédit-logement s'est stabilisée actuellement après trois années de croissance. Elle se monte à présent à environ 22 ans. Si les crédits de courte durée pour la rénovation sont exclus du calcul de la durée moyenne, on peut dire que celle-ci a augmenté de huit mois entre 2006 et 2008.

03.03 **Peter Logghe** (Vlaams Belang): La crise économique contraint de nombreux acheteurs potentiels à reporter l'achat d'une

Mijnheer de minister, het blijft in elk geval een feit – ik hoor dit van mensen uit de financiële wereld – dat de financiële krapte en de economische en financiële crisis ertoe leiden dat steeds meer mensen de aankoop van een woning uitstellen.

habitation.

Voorname nieuws is veeleer verontrustend. U kunt wel stellen dat steeds meer vijftigplussers tot renovatie van hun woning overgaan, wat natuurlijk gedeeltelijk klopt. Daarmee bevestigt u echter wat ik als verontrustend nieuws aanstip.

Ik zal de problematiek opvolgen en dank u in elk geval voor uw antwoord.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

04 Vraag van de heer Jan Jambon aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Institutionele Hervormingen over "de overheidsopdrachten bij de FOD Financiën" (nr. 11360)

04 Question de M. Jan Jambon au vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles sur "les marchés publics conclus par le SPF Finances" (n° 11360)

04.01 Jan Jambon (N-VA): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, naar aanleiding van uw antwoord op schriftelijke vraag nr. 190 van collega Linda Vissers omtrent de lopende overheidsopdrachten bij de FOD Financiën, viel mij toch een aantal zaken op waarover ik graag enige verduidelijking zou krijgen.

Uit uw antwoord op die schriftelijke vraag blijkt dat er voor maar liefst 2,3 miljoen euro consultancyopdrachten lopen voor de modernisering van de FOD Financiën. Het gaat dan om ondersteuning van het organisatieontwerp ten bedrage van 350.000 euro, ondersteuning van de leidinggevendenden ten bedrage van 400.000 euro, ondersteuning van de operationaliseringsteams voor 525.000 euro, ondersteuning van de menselijke vaardigheden voor 975.000 euro en vastlegging van prioritaire werkzaamheden voor de stafdienst P&O, ten bedrage van 6.655 euro.

Hieromtrent had ik graag enkele verduidelijkingen gekregen.

Ten eerste, deze consultancyopdrachten lopen al sinds 2006. Kunt u per opdracht een bondig overzicht geven van de concrete resultaten waartoe deze opdrachten reeds hebben geleid? Als u dat overzicht in extenso hebt, mag u mij dat ook schriftelijk overhandigen. Dan moet u het niet helemaal voorlezen, tenzij u daar zeer kort op gaat antwoorden.

Ten tweede, worden die opdrachten periodiek geëvalueerd? Met welke regelmaat gebeurt dat? Om de hoeveel maanden?

Ten derde, het valt op dat van alle lopende openbare opdrachten er slechts één is gegund door middel van een algemene offerteaanvraag, hoewel absolute mededinging en openbaarmaking de basisregel is voor het toekennen van overheidsopdrachten. De door uw administratie meest aangewende procedures voor de gegunde opdrachten zijn de onderhandelingsprocedure met bekendmaking en de onderhandelingsprocedure zonder bekendmaking. Deze procedures moeten aan specifieke voorwaarden voldoen, omdat ze de mededinging en de openbaarheid van de

04.01 Jan Jambon (N-VA): Il ressort de la réponse à une question écrite de Mme Vissers que des missions de consultance sont actuellement en cours dans le cadre de la modernisation du SPF Finances pour un montant de pas moins de 2,3 millions d'euros. Ces missions sont en cours depuis 2006 déjà. Quels sont les résultats concrets par mission? À combien de mois d'intervalle les missions sont-elles évaluées?

Il est frappant de constater que de tous les marchés publics en cours un seul a été attribué par le biais d'un appel d'offres général. En ce qui concerne les services, la procédure de négociation ne peut être effectuée sans publicité que s'il s'agit d'un montant inférieur à 67.000 euros, à moins que le marché n'entre dans le champ d'application d'une des exceptions de l'article 17, § 2. Sur la base de quelle exception le marché de 179.000 euros a-t-il été attribué le 9 avril 2008 à la firme Möbius par le biais de la procédure de négociation sans publicité? Sur la base de quelles exceptions la location d'espace publicitaire pour une valeur de 254.700 euros a-t-elle été attribuée à Clear Channel? Et sur la base de quelles exceptions les marchés publics en

procedures beperken. Zo kan voor diensten de onderhandelingsprocedure enkel zonder bekendmaking gebeuren indien het een bedrag betreft dat lager is dan 67.000 euro, tenzij de opdracht valt onder een van de door artikel 17, §2 voorziene uitzonderingen. Hoe komt het dat de opdracht van 179.000 euro op 9 april 2008 aan de firma Möbius werd gegund via de onderhandelingsprocedure zonder bekendmaking, hoewel dat bedrag duidelijk de drempelwaarde overschrijdt? Welke uitzondering uit artikel 17 hebt u daarvoor aangewend?

Ten vierde, de huur van publicitaire ruimte bij Clear Channel, ter waarde van 254.700 euro, werd eveneens gegund via de onderhandelingsprocedure zonder bekendmaking, hoewel ook dat bedrag de drempel van 67.000 euro ruim overschrijdt. Op basis van welke uitzondering uit artikel 17 hebt u die toewijzing kunnen doen?

Ten slotte, ook de gunning via onderhandelingsprocedure met bekendmaking is onderworpen aan uitzonderingsvoorwaarden. Op basis van welke uitzonderingen werden de in 2008 lopende overheidsopdrachten voor de modernisering van Financiën gegund met de onderhandelingsprocedure met bekendmaking?

04.02 Minister **Didier Reynders**: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Jambon, de consultancyopdrachten waarnaar u verwijst, passen in het globale moderniseringstraject Coperfin van de FOD Financiën. Naast investeringen in ICT, dient er ook voldoende aandacht besteed te worden aan het integreren van de informatisering met de menselijke aspecten ervan.

De voorbije jaren werd hieraan gewerkt in het kader van het OPERA-programma, de operationalisering of implementering van de BPR Coperfin. Ter uitvoering van het OPERA-programma initieerde de FOD Financiën een openbare aanbesteding in de vorm van een onderhandelingsprocedure met voorafgaande bekendmaking, betreffende het verlenen van expertise en ondersteuning aan de lijn- en stafdiensten voor een geïntegreerde implementatie. Dat traject geeft ondersteuning aan concrete projecten in lijn- en stafdiensten via de vier loten van het bestek.

Lot 1 is de ondersteuning van de stafdienst P&O, afdeling Organisatie en Ontwikkeling, bij het opzetten en uitvoeren van het OPERA-programma. Lot 2 is de ondersteuning van de verantwoordelijke leidinggevendenden, de administrateurs en stafdirecteurs, en hun projectleiders voor de aansturing en oplevering van de geïntegreerde realisatie op het terrein. Lot 3 is het uitwerken van de werkingsprocessen die binnen de context van de BPR's onvoldoende of niet werden uitgewerkt, en het daarbij integreren van de verschillende componenten, ICT, werkprocessen, organisatiestructuren, medewerkers en logistiek, tot een coherent en werkzaam geheel in een dienst op het terrein. Lot 4 is de ondersteuning van de projectgroep in het laten aanvaarden, begrijpen en toepassen van de verandering op terrein; het uitwerken van de communicatie- en de opleidingsactiviteiten.

Door de ondersteuning van die vier loten werden onder meer de volgende projecten, of de eerste fases ervan, gerealiseerd. Het Enig Kantoor D&A, het pilootproject bij de Mobiele Douane, de dienst DCU - risicobeheer en beheer "enig dossier" - de Enig Drukkerij FinPress,

cours en 2008 pour la modernisation du département des Finances ont-ils été attribués selon la procédure de négociation avec publicité?

04.02 **Didier Reynders**, ministre: Les missions de consultation cadrent dans le projet de modernisation global Coperfin du SPF Finances. Il faut investir en TIC mais également être attentif à l'intégration de cette technologie dans un environnement de travail humain.

On y a travaillé ces dernières années dans le cadre du programme OPERA destiné à la mise en oeuvre du *Business Process Reengineering* (BPR) dans le sillage de Coperfin. Le SPF Finances a lancé une adjudication publique sous la forme d'une procédure de négociation avec publication préalable portant sur des prestations d'expertise et d'appui pour les services en vue de la mise en place intégrée du programme. Ce soutien a permis dans l'intervalle de mettre en oeuvre, notamment, les premières phases du bureau unique des Douanes et Accises, le projet pilote de douane mobile, le service DCU (gestion des risques et gestion du dossier unique), l'imprimerie centrale FinPress, le centre de contact et la cinquième direction régionale spécialisée dans la lutte contre la fraude.

het Contactcenter, de 5de Gewestelijke Directie van de pijler Fraude, en nog andere.

Daarnaast werd er ondersteuning gegeven aan de voorbereiding van een aantal projecten die de volgende jaren zullen worden gerealiseerd voor de vastlegging van de prioritaire werkzaamheden van de Stafdienst P&O, met name 6.655 euro. Het betrof een overheidsopdracht voor een bedrag lager dan 67.000 euro, exclusief btw. Dergelijke opdrachten kunnen gebeuren bij onderhandelingsprocedure zonder bekendmaking. Gezien het tijdstip van vastlegging van de benodigde kredieten was het niet meer aangewezen de gekozen firma te belasten met de uit te voeren diensten. Bijgevolg is er geen evaluatie van de dienstverlening.

De opdrachten, waarnaar u verwijst, worden intern gevolgd en er gebeurt een jaarlijkse periodieke evaluatie in het kader van de verlenging van de opdracht, als een verlenging nodig is.

De onderhandelingsprocedure zonder voorafgaande bekendmaking, waarnaar u verwijst, werd gelanceerd op basis van artikel 17, §2, 1°, e, van de wet van 24 december 1993, waarin wordt bepaald: "Er kan bij onderhandelingsprocedure worden gehandeld zonder naleving van bekendmakingsregels bij de aanvang van de procedure, wanneer in het geval van een overheidsopdracht voor aanneming van werken, leveringen of diensten geen enkele offerte werd ingediend ingevolge een aanbesteding of offerteaanvraag, voor zover de oorspronkelijke voorwaarden van de opdracht niet wezenlijk werden gewijzigd".

Het departement had reeds eerder op 20 juni 2007 een algemene offerteaanvraag met hetzelfde onderwerp gelanceerd, gepubliceerd in het Bulletin der aanbestedingen op 20 juni 2007 en in het Publicatieblad van de Europese Unie op 21 juni 2007, die niet kon worden toegekend doordat geen enkele offerte in verband met die procedure werd ingediend.

Om deze redenen heeft de aanbestedende overheid na gunstig advies van de inspectie van Financiën en de toelating van de Ministerraad op 7 december 2007 deze onderhandelingsprocedure zonder voorafgaande bekendmaking gelanceerd die aan de onderneming Möbius in april 2008 werd toegekend.

De huur van publicitaire ruimte bij Clear Channel waarnaar u verwijst, betreft een huur van publicitaire ruimte in het kader van de communicatiecampagne van tax-on-web 2008 en was niet onderhevig aan de toepassing van de wettelijke bepalingen inzake overheidsopdrachten. In 2008 bezat de nv Clear Channel een exclusiviteitscontract met de MIVB voor de exploitatie van haar ondergrondse publiciteitsruimte en voertuigen. Clear Channel bewoog eveneens een exclusiviteitscontract met de NMBS, De Lijn en de TEC wat betreft de exploitatie van de publiciteitsruimte op hun terreinen en voertuigen.

De lopende opdrachten waarnaar u verwijst zijn gegund op basis van artikel 17 §3, 4de lid: "...in het geval van een overheidsopdracht voor aanneming van diensten de aard van de dienst zodanig is dat de specificaties van de opdracht niet kunnen worden bepaald met voldoende nauwkeurigheid om de toewijzing toe te laten volgens de

Par ailleurs, un appui a été apporté, à hauteur de 6.655 euros, à la préparation de plusieurs projets qui seront concrétisés dans les années à venir en vue de la définition des missions prioritaires à confier au service d'encadrement P&O. Ce montant étant inférieur à 67.000 euros, le marché a pu être adjugé dans le cadre d'une procédure négociée sans publicité. Étant donné le moment de l'engagement des crédits nécessaires, il n'était plus opportun de charger la société choisie de fournir les services en question. Par conséquent, ces services n'ont pas non plus été évalués.

Les autres marchés auxquels M. Jambon fait allusion font l'objet d'un suivi interne ainsi que d'une évaluation annuelle dans le cadre d'une éventuelle prorogation du marché.

La procédure négociée sans publicité préalable à laquelle il fait référence a été lancée sur la base de l'article 17, §2, 1°, e de la loi du 24 décembre 1993. Étant donné qu'aucune offre n'a été remise à la suite de l'appel d'offre général publié le 20 juillet 2007, la procédure a pu être lancée sans respecter les règles de publicité.

Après avis favorable de l'Inspection des Finances et autorisation du Conseil des ministres du 7 décembre 2007, la procédure de négociation sans publicité préalable a été lancée pour la mission qui a été confiée à Möbius en avril 2008.

La location de l'espace publicitaire chez Clear Channel dans le cadre de la campagne de communication de tax-on-web ne tombait pas sous la législation relative aux marchés publics. La mission évoquée par M. Jambon a été attribuée sur la base de l'article 17 §3, 4°. Elle a été publiée les 14 et 16 juillet 2004 dans le *Journal*

procedure van aanbesteding of offerteaanvraag". De opdracht werd gepubliceerd op 14 juli en 16 juli 2004, respectievelijk in het publicatieblad van de Europese Gemeenschap en in het Belgisch Staatsblad en gegund met toestemming van de Ministerraad van 4 februari 2005.

Officiel de l'Union européenne ainsi que dans le *Moniteur belge* et attribuée avec l'approbation du Conseil des ministres du 4 février 2005.

Mijnheer de voorzitter, tot daar een zeer concreet en zeer interessant antwoord op een aantal zeer pertinente vragen.

04.03 Jan Jambon (N-VA): Mijnheer de voorzitter, uw goedertierenheid overtreft het gemiddelde van deze wereld dat u mij toch nog het woord geeft.

Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik heb hier een aantal bedenkingen bij. Het was precies of u verdedigde dergelijke consultancyopdrachten in het kader van de grote hervorming van de FOD Financiën. Dat was absoluut mijn punt niet, ik denk dat men dit moet doen in het kader van zo'n BPR en zo'n reorganisatie. Dat u daarvoor externe consultancy en knowhow binnenhaalt is dus absoluut het punt niet.

Een verklaring waarom de zaken zo scheef lopen kan zijn dat u slechts één keer per jaar een evaluatie maakt van het werk van die mensen. Ik vind dat eigenlijk een bijzonder lange periode.

Als zaken gedurende een jaar fout lopen, kan dat al ernstig misgaan vooraleer men corrigerende acties kan nemen. Voor mij is dat al een verklaring waarom zoveel zaken fout lopen.

Ik heb begrepen dat u kunt gebruikmaken van uitzonderingen op de wet omdat er bij de eerste aanbesteding geen kandidaten waren om een dergelijke opdracht aan te nemen. Bij een herneming kon u dit onderhands doen omdat u dan een kandidaat had gevonden. Het verwondert mij dat er in het landschap van de consultancy, waar men elkaar voor de voeten loopt, zo weinig kandidaten waren.

Ik zal proberen na te gaan wat de reden is waarom mensen zich niet voor dergelijke interessante opdrachten inschrijven. Ik kan dat eigenlijk moeilijk geloven.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

05 Vraag van de heer Peter Logghe aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Institutionele Hervormingen over "de fiscale aftrek voor tak 23-producten" (nr. 11386)

05 Question de M. Peter Logghe au vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles sur "la déduction fiscale pour les produits de la branche 23" (n° 11386)

05.01 Peter Logghe (Vlaams Belang): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik kom nog eens terug op de fiscale aftrek van pensioenproducten.

Eerder in deze commissie werd de vraag al eens gesteld over de fiscale aftrekbaarheid van pensioenproducten. Op een vraag van een collega antwoordde u dat de aftrekbaarheid voor de premies van Tak 21-producten gewaarborgd is, maar dat de fiscale toestand voor de Tak 23-producten, pensioensparen zonder gewaarborgd rendement, veel minder duidelijk tot helemaal onduidelijk was. U heeft

04.03 Jan Jambon (N-VA): Je ne m'oppose nullement à ce qu'il soit fait appel à des consultants et à du savoir-faire externes pour une réorganisation de cette ampleur. Si, toutefois, certains dossiers prennent parfois une mauvaise tournure, c'est peut-être parce qu'il n'est procédé qu'à une seule évaluation par an. Il devient d'autant plus difficile de rectifier efficacement une situation qui se dégrade depuis un an déjà.

Je m'étonne enfin que, parfois, aucune offre n'est soumise pour des marchés publics de ce type. J'examinerai le pourquoi de cette situation.

05.01 Peter Logghe (Vlaams Belang): La déductibilité des primes pour les produits de la branche 21 est garantie, et les primes liées aux produits de la branche 23 seraient, elles aussi, fiscalement déductibles.

Qu'en est-il exactement de la déductibilité fiscale? Le ministre a-

hier ondertussen klaarheid in geschonken. Voortaan zouden de premies voor de Tak 23-producten ook fiscaal aftrekbaar zijn. Het is nu alleen nog wachten op de nieuwe verzekeringsproducten Tak 23. Er zijn er al een aantal op de markt.

Hoe zit dat met de fiscale aftrekbaarheid, mijnheer de minister? Bent u van plan om dat toe te staan op de bestaande producten? Bent u van zin om dat toe te passen op de reeds gestorte premies van het afgelopen jaar of zult u dat alleen op de nieuwe producten toepassen? Wanneer verwacht u dat de verzekeringsmarkt zal reageren op deze nieuwe opportuniteiten? Mijn belangrijkste vraag: zijn er nog initiatieven te verwachten op het vlak van aanvullende pensioenen dit jaar? Ik bedoel dan fiscale initiatieven. Is daar financiële ruimte voor? Kunt u al een tip van de sluier oplichten?

05.02 Minister **Didier Reynders**: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Logghe, ik neem aan dat u doelt op parlementaire vraag nr. 144 van 14 januari 2009, gesteld door volksvertegenwoordiger Pierre-Yves Jeholet. In mijn antwoord op voormelde parlementaire vraag heb ik duidelijk gesteld dat bij de huidige stand van de wetgeving uit een letterlijke lezing van de artikelen 145, 8 tot 145,16 van het Wetboek van Inkomstenbelastingen '92 en de artikelen 63, 4bis tot 63, 9 van het koninklijk besluit tot uitvoering van het WIB '92 blijkt dat de premies, betaald in het raam van een spaarverzekering, verbonden aan een beleggingsfonds, met andere woorden aan een levensverzekering Tak 23, in principe wel recht kunnen geven op de belastingvermindering voor het pensioensparen als bedoeld in artikel 145, 1, 5° WIB '92 voor zo ver is voldaan aan alle voorwaarden voor voormelde bepalingen.

Het betreft hier dus niet de invoering van een nieuw belastingvoordeel voor bepaalde verzekeringsproducten, maar wel de zuivere aftoetsing van die producten aan de bestaande wetgeving ter zake. Het belastingvoordeel pensioensparen is bijgevolg van toepassing op de pensioenspaarverzekering van Tak 23, ongeacht wanneer die is gesloten, voor zo ver althans alle voorwaarden die inzake pensioensparen worden gesteld vanaf de datum van sluiten van het contract, zijn vervuld.

Hiermee heb ik niet het gebruik van Tak 23-verzekeringsproducten in het raam van een pensioenspaarverzekering aangemoedigd, integendeel. Ter gelegenheid van voormelde parlementaire vraag heb ik nogmaals verduidelijkt dat Tak 23 een verzekeringsproduct is dat geen gewaarborgd rendement noch kapitaalbescherming biedt. De spaarder moet er zich dan ook terdege van bewust zijn dat het gebruik van Tak 23-producten in het raam van pensioensparen en dus met het oog op het vormen van een aanvullend pensioen zeker in de huidige omstandigheden en financiële context een bijzonder groot risico inhoudt.

05.03 **Peter Logghe** (Vlaams Belang): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Dat werpt toch een beetje een nieuw licht op de zaak.

In alle geval, u zegt dat het niet gaat om een nieuwe fiscale aftrekbaarheid, maar eerder een zuivere toepassing. Ik ga er dan ook van uit dat die fiscale aftrekbaarheid retroactief toepasbaar zal zijn. Dit was eigenlijk iets wat altijd al had gemoeten. Alleen spijtig dat u op de

t-il l'intention de l'autoriser pour les produits existants? Le cas échéant, cela vaudra-t-il pour les primes déjà versées pour l'année écoulée, ou seulement pour les nouveaux produits? Comment le ministre pense-t-il que le marché de l'assurance réagira à ces nouvelles possibilités? Y a-t-il, cette année, une marge financière pour des initiatives fiscales en matière de pensions complémentaires?

05.02 **Didier Reynders**, ministre: Les primes versées dans le cadre d'une assurance-épargne liée à un fonds de placement ou, autrement dit, à une assurance-vie de la branche 23, peuvent en principe donner droit à la réduction d'impôt pour épargne-pension, pour autant que l'on satisfasse à toutes les conditions requises.

Il ne s'agit donc pas d'un nouvel avantage fiscal que l'on aurait introduit pour certains produits d'assurance, mais bien du contrôle pur et simple de ces produits à la lueur de la législation existante en la matière.

Les produits de la branche 23 sont des produits d'assurance qui n'offrent ni rendement garanti ni protection du capital. Les épargnants doivent être conscients du fait que dans le contexte financier actuel, il est très risqué d'utiliser ces produits comme un moyen de se constituer une épargne-pension.

05.03 **Peter Logghe** (Vlaams Belang): Étant donné qu'il ne s'agit pas en l'occurrence d'une nouvelle forme de déductibilité fiscale mais de l'application pure et simple de la réglementation existante, je considère que cette déductibilité fiscale sera applicable

laatste vraag geen antwoord geeft, of er nieuwe of bijkomende initiatieven te verwachten zijn op het vlak van aanvullende pensioenen en of daar financiële ruimte voor bestaat onder deze regering. Ik veronderstel dat het antwoord "nee" zal zijn, anders had u wel iets anders geantwoord.

rétroactivement.

Je déplore que le ministre n'ait pas répondu à ma question précise: compte-t-il prendre de nouvelles initiatives dans le domaine des pensions complémentaires. J'en déduis que sa réponse est «non».

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

06 Vraag van de heer Dirk Van der Maelen aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Institutionele Hervormingen over "de fiscaal bemiddelaars" (nr. 11403)

06 Question de M. Dirk Van der Maelen au vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles sur "les conciliateurs fiscaux" (n° 11403)

06.01 Dirk Van der Maelen (sp.a): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, sinds 1 november 2007 kunnen belastingplichtigen een aanvraag tot fiscale bemiddeling indienen.

06.01 Dirk Van der Maelen (sp.a): Depuis le mois de novembre 2007, les contribuables peuvent introduire une demande de conciliation fiscale. À ce jour, toutefois, aucun conciliateur n'a encore été désigné quoique le ministre m'ait déjà répondu à trois reprises que cette désignation interviendrait dans les prochaines semaines ou les prochains mois.

Anderhalf jaar later zijn nog steeds geen bemiddelaars aangesteld. Ik heb u daaromtrent al drie keer ondervraagd en steeds was het antwoord: "De bemiddelaars zullen in de komende weken of maanden benoemd worden".

U gaf mij dit antwoord een eerste keer op 16 januari 2008 en sindsdien geeft u op alle vragen hieromtrent hetzelfde antwoord.

Pourquoi le ministre n'a-t-il toujours pas procédé à la désignation de ces conciliateurs? Quand les désignera-t-il?

Mijnheer de minister, ik wil u twee vragen stellen. Ten eerste, waarom zijn nog steeds geen bemiddelaars aangesteld? Ten tweede, wanneer zullen de bemiddelaars worden aangesteld?

06.02 Minister Didier Reynders: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Van der Maelen, wat uw eerste vraag betreft, heb ik een voorstel aan de kern gestuurd voor de aanduiding van de leden van het college. Ik wacht op het akkoord inzake de beslissing in verband met de verschillende leden van het college.

06.02 Didier Reynders, ministre: J'ai présenté au conseil des ministres restreint une proposition en vue de la désignation des membres du Collège du service de conciliation fiscale. J'attends qu'un accord soit conclu en la matière. Les conciliateurs seront désignés aussitôt que possible.

Wat uw tweede vraag betreft, zo vlug mogelijk.

06.03 Dirk Van der Maelen (sp.a): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, sinds 1 november 2007 kunnen de mensen een vraag tot fiscale bemiddeling bij de diensten indienen.

06.03 Dirk Van der Maelen (sp.a): Dans un courrier adressé début 2009 aux contribuables qui avaient introduit une demande de conciliation, vous avez écrit que le retard sur le plan de la désignation des membres du Collège du service de conciliation fiscale est dû notamment, je cite, à la prolongation de la situation d'affaires courantes dans laquelle se trouve le gouvernement. Or à ma connaissance, cette situation ne s'est prolongée que jusqu'au 21

Ik heb hier een brief die mensen begin 2009 ontvingen nadat ze een vraag om bemiddeling hadden ingediend. Als verklaring waarom de bemiddelingsaanvraag nog niet wordt behandeld, wordt het volgende gezegd: "Volledigheidshalve dient opgemerkt te worden dat door de verlengde toestand van lopende zaken van de regering en de grote werkdruk van personeel en organisatie de aanstelling van de leden van het college van de fiscale bemiddelingsdienst vertraging heeft opgelopen".

Collega's, begin 2009 wordt in een brief aan burgers die om

bemiddeling vragen, verwezen naar een verlengde toestand van lopende zaken. Bij mijn weten liep de toestand van lopende zaken tot ongeveer 21 december 2007.

We zijn dus al meer dan een jaar uit lopende zaken en nog steeds wordt dit als reden opgegeven aan burgers die om bemiddeling vragen.

Ik heb klachten gekregen van tal van mensen die een vraag om bemiddeling hebben ingediend en wiens bemiddelingsvraag inmiddels zonder enig voorwerp is geworden omdat bijvoorbeeld de gewestelijke directeur reeds een beslissing heeft genomen.

Ik herinner me in 2007, wij waren toen nog lid van de meerderheid, was de bemiddelingsdienst het paradepaardje van het duo Reynders-Jamar.

Ik vind dat persoonlijk een heel goed initiatief. Ik heb dat altijd met graagte gesteund.

Het feit dat men er na achttien maanden nog niet in slaagt om iets wat door de minister zelf tot politieke prioriteit werd uitgeroepen, kan echt wel tellen als illustratie van onbekwaamheid van die minister van Financiën en van een staatssecretaris van Financiën.

06.04 Didier Reynders, ministre: Monsieur le président, je pense que M. Van der Maelen a raté un épisode à la fin de 2008, mais il était probablement à l'étranger: il y a eu également un changement de gouvernement à ce moment-là. Il devait sans doute être absent pendant cette période, puisqu'il prétend que rien ne s'est passé en termes d'affaires courantes et de composition du gouvernement. Je signale, à titre informatif, aux membres du parlement qu'un gouvernement a démissionné dans le courant du mois de décembre et qu'un autre a été installé à la fin du même mois.

06.05 Dirk Van der Maelen (sp.a): (...)

06.06 Didier Reynders, ministre: Monsieur Van der Maelen, comme vous avez lu une lettre de janvier en disant que cela faisait plus d'un an qu'il n'y avait pas eu d'affaires courantes en Belgique, cela me donne une meilleure idée de ce que vous racontez régulièrement sur mon département. Si vous avez raté l'information de la démission du gouvernement Leterme et de la désignation du gouvernement Van Rompuy, je comprends mieux le sérieux de vos analyses relatives à mon département.

06.07 Dirk Van der Maelen (sp.a): Mijnheer de voorzitter, hoewel ik het inhoudelijk vaak oneens ben met Didier Reynders, moet ik erkennen dat hij een heel goed gevoel voor humor heeft.

Ik hou van dergelijke nonsensantwoorden van een minister. Wat hij immers eigenlijk zegt, is dat er tussen 21 december 2007 en vandaag, inderdaad even een periode van lopende zaken is geweest. Ik weet niet hoe lang, maar ik vermoed hoogstens een week.

Ik wil de minister een andere brief voorleggen, van augustus 2008. Dat was vóór de periode van lopende zaken. In voornoemde brief staat juist hetzelfde, met name een verlengde toestand van lopende

décembre 2007!

Beaucoup de demandes de conciliation sont entre-temps devenues sans objet parce qu'une décision a été prise par le directeur régional, par exemple.

Le service de conciliation fiscale est une bonne idée à laquelle j'adhère. Toutefois, le fait qu'après dix-huit mois, l'on ne parvienne pas à exécuter une réforme que le ministre des Finances lui-même a qualifiée de prioritaire illustre l'incompétence de ce ministre.

06.04 Minister Didier Reynders: Ik denk dat de heer Van der Maelen eind 2008 een aflevering gemist heeft, maar hij bevond zich wellicht in het buitenland. Op dat ogenblik vond er namelijk een regeringswisseling plaats.

06. Minister Didier Reynders: In een brief van januari heeft hij gelezen dat België sinds meer dan een jaar geen regering van lopende zaken meer had. Nu weet ik beter hoe ernstig ik zijn veelvuldige uitlatingen over mijn departement moet nemen.

06.07 Dirk Van der Maelen (sp.a): En fait, le ministre dit qu'entre le 21 décembre et aujourd'hui, il y a encore eu une brève période d'affaires courantes. En effet, elle aura bien duré une semaine en tout et pour tout. Dans une autre lettre, d'août 2008, on trouve pourtant un contenu identique: 'une situation prolongée d'affaires courantes'.

zaken van de regering.

Mijnheer de minister, met dergelijke antwoorden zou het schaamterood op uw gezicht te voorschijn moeten komen op een manier die bij een liberaal bijna onmogelijk is. Ik zou echt van schaamte in de grond zakken, mocht blijken dat mijn administratie, waarvoor ik verantwoordelijk ben, dergelijke antwoorden geeft.

Ik kan het de administratie niet eens kwalijk nemen. Een en ander is een gevolg van het non-beleid van de minister van Financiën die er zelfs niet in slaagt om een punt dat in 2007 politieke prioriteit was, begin 2009 gerealiseerd te krijgen.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

De **voorzitter**: Vragen nr. 11406 van de heer Brotcorne, nr. 11422 van de heer Van de Velde en nr. 11427 van de heer Goyvaerts vervallen. Vraag nr. 11414 van de heer Tuybens wordt uitgesteld.

Het volgende punt op de agenda zijn de samengevoegde vragen nr. 11420 van de heer Van de Velde en nr. 11434 van de heer Goyvaerts. De heer Van de Velde is niet aanwezig.

Au lieu de répondre n'importe quoi, le ministre devrait mourir de honte. Le fait que ses services écrivent de telles réponses, est bien évidemment le résultat de la non-politique du ministre.

Le **président**: les questions 11406 de M. Brotcorne, 11422 de M. Van de Velde et 11427 de M. Goyvaerts ne seront pas posées. La question 11414 de M. Tuybens est reportée. M. Van de Velde n'est pas présent pour poser sa question n° 11420.

07 Samengevoegde vragen van

- de heer Robert Van de Velde aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Institutionele Hervormingen over "de belastingaangiften met belastbare inkomsten '0 euro'" (nr. 11420)

- de heer Hagen Goyvaerts aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Institutionele Hervormingen over "de 'nul euro' belastingaangiften en het ontvangen van een belastingkrediet per kind ten laste" (nr. 11434)

07 Questions jointes de

- M. Robert Van de Velde au vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles sur "les déclarations fiscales pour des revenus imposables de 0 euro" (n° 11420)

- M. Hagen Goyvaerts au vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles sur "les déclarations fiscales "zéro euro" et l'obtention d'un crédit d'impôt par enfant à charge" (n° 11434)

07.01 Hagen Goyvaerts (Vlaams Belang): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, wij willen u over een nogal merkwaardig gegeven ondervragen.

Enkele weken geleden werden tal van parlementsleden via e-mail door een naar verluidt Vlaamse OCMW-voorzitter – de namen waren immers met zwart doorstreept – geïnformeerd. Hij deed zijn beklag over het feit dat een nul euro-belastingaangifte van asielzoekers aanleiding geeft tot een teruggave van een belastingkrediet van 370 euro per kind ten laste. De betrokken asielzoekers hebben daartoe van uw administratie een brief ontvangen met de melding dat de terugbetaling in principe eind maart 2009 door middel van een postassignatie zal gebeuren. Ook de geschreven pers maakte op 27 februari 2009 van voornoemd feit melding.

Mijnheer de minister, over hoeveel dergelijke nul euro-belastingaangiften met teruggave van belastingkrediet gaat het?

Ten tweede, over welk totaalbedrag gaat de teruggave?

07.01 Hagen Goyvaerts (Vlaams Belang): Il y a quelques semaines, nous avons reçu un courrier électronique d'un président de CPAS anonyme qui se plaignait du fait que des demandeurs d'asile introduisent une déclaration fiscale avec un revenu de 0 euro et que 370 euros leur sont malgré tout remboursés par enfant à charge.

Combien de cas de ce type existe-t-il? Quel est le montant total des remboursements? Le ministre estime-t-il qu'il est possible de justifier d'un point de vue social le fait qu'un demandeur d'asile qui ne paie pas d'impôts bénéficie d'une récompense supplémentaire par le biais du remboursement d'un

Ten derde, vindt u het logisch en maatschappelijk verantwoord dat een asielzoeker die geen belastingen betaalt, via de terugbetaling van een belastingkrediet nog bijkomend wordt beloond?

Ten vierde, hoe rijmt u voornoemd gegeven met het beleid van de federale overheid om aan asielzoekers niet langer financiële steun toe te kennen? Ik ben benieuwd naar uw antwoord.

07.02 Minister **Didier Reynders**: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Goyvaerts, de gevraagde inlichtingen zijn als dusdanig niet beschikbaar. Voor zover het u kan dienen, kan ik u wel de volgende gegevens inzake het aanslagjaar 2007 – inkomsten 2006 mededelen.

Het aantal dossiers inzake personenbelasting waarvoor geen belasting was verschuldigd, beloopt 2.760.713 dossiers. Voornoemd cijfer bevat uiteraard aangiften met nul euro inkomsten, maar evenzeer aangiften waarvan de inkomsten niet het belastbaar minimum bereiken. Het gaat dus niet alleen om nul euro-aangiften, maar ook om aangiften zonder belastingen om andere redenen.

Het belastingkrediet voor kinderen – artikel 134, §3, WIB 92 – werd 187.491 keer toegekend en dit voor een totaalbedrag van 144.574.872 euro. Zoals hiervoor betreft het zowel aangiften met nul euro inkomsten als aangiften waarvan de inkomsten te laag zijn om de toeslagen op de belastingvrije som voor kinderen ten laste volledig te kunnen benutten.

De asielzoekers als dusdanig zijn niet bekend in de bestanden van de fiscale administratie. De opdracht van deze laatste bestaat uit het toepassen van de wetgeving. Daarom wordt een belastingaangifte verzonden aan alle personen beoogd in titel II hoofdstuk I van het WIB 1992 en wordt de belasting voortvloeiend uit de ingediende aangiften ingekohierd.

07.03 **Hagen Goyvaerts** (Vlaams Belang): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, u hebt geen antwoord geformuleerd op mijn vierde vraag. Hoe strookt dat met de politiek van de federale overheid om een beleid uit te stippelen waarbij men zegt dat men de asielzoekers alleen materiële middelen ter beschikking gaat stellen en geen financiële middelen? U moet begrijpen dat ik daarbij toch een aantal kanttekeningen moet plaatsen.

Ik weet niet hoe het zit in het zuiden van het land, maar in Vlaanderen krijgt men dit niet meer uitgelegd. Mensen die geen belasting betalen, die geen sociale afdrachten betalen, hebben dus toch recht op 370 euro per kind ten laste. Het kan misschien wel zijn dat dit conform de wet is, dat is een gegeven, maar dan is dat mijns inziens een slechte wet, want mensen die geen belastingen betalen hebben mijns inziens geen recht op het terugkrijgen van belastingen via de fiscus.

De elementen die u geeft in uw cijfers, u hebt gelijk, men kan dat onderscheid niet meer maken. Men heeft een aantal nulaangiften of aangiften die geen aanleiding geven tot een belasting. Men heeft ook artikel 134. Op basis van die cijfers kunnen wij natuurlijk niet meer achterhalen wie daar in feite als belastingplichtige achterzit.

Mijnheer de minister, ik wilde toch eens de kanttekening maken, om u toch bewust te maken van het feit dat men in Vlaanderen dergelijke

crédit d'impôt? Comment concilier cette situation avec l'intention de ne plus accorder de soutien financier aux demandeurs d'asile?

07.02 **Didier Reynders**, ministre: Je ne dispose pas des chiffres demandés.

Pour l'exercice d'imposition 2007, on a dénombré 2.760.713 dossiers pour lesquels aucun impôt n'était dû. Il ne s'agit pas que des citoyens sans revenus mais aussi de ceux ayant des revenus n'atteignant pas le minimum imposable. Dans tous ces dossiers, le crédit d'impôt pour les enfants a été octroyé à 187.491 reprises pour un montant total de 144.574.872 euros.

L'administration fiscale ne considère pas les demandeurs d'asile comme une catégorie à part. Elle ne fait qu'appliquer la loi.

07.03 **Hagen Goyvaerts** (Vlaams Belang): Le ministre ne répond pas à ma question. Je demandais comment une telle situation était conciliable avec la décision de ne plus accorder d'aide financière aux demandeurs d'asile. En Flandre, il devient impossible d'expliquer aux gens que des personnes qui ne paient pas d'impôts ont quand même droit à 370 euros par enfant à charge.

Il se peut que l'administration ne fasse qu'appliquer la loi, mais alors, il s'agit d'une mauvaise loi. Il n'existe d'ailleurs pas de statistiques qui nous permettraient d'évaluer le nombre de cas. Ici, c'est un président de CPAS qui a signalé le problème.

verhalen niet uitgelegd krijgt aan om het even wie, ook fiscalisten hebben daarbij een aantal vragen.

Bovendien, de vraag kwam van een OCMW-voorzitter. Ik weet niet of het een algemeen gegeven is in Vlaanderen, maar het is natuurlijk wel een element dat zij, die toch een sociale instelling vertegenwoordigen, met een dergelijke problematiek naar voren komen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

08 **Samengevoegde vragen van**

- de heer Dirk Van der Maelen aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Institutionele Hervormingen over "de notionele intrestaftrek en de uitbreiding ervan" (nr. 11448)

- de heer Dirk Van der Maelen aan de staatssecretaris voor Begroting, toegevoegd aan de eerste minister, en staatssecretaris voor Gezinsbeleid, toegevoegd aan de minister van Werk, en wat de aspecten inzake personen- en familierecht betreft, toegevoegd aan de minister van Justitie over "de uitbreiding van de notionele intrestaftrek" (nr. 11449)

08 **Questions jointes de**

- M. Dirk Van der Maelen au vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles sur "le système de déductibilité des intérêts notionnels et son extension" (n° 11448)

- M. Dirk Van der Maelen au secrétaire d'État au Budget, adjoint au premier ministre, et secrétaire d'État à la Politique des familles, adjoint à la ministre de l'Emploi, et en ce qui concerne les aspects du droit des personnes et de la famille, adjoint au ministre de la Justice sur "l'extension de la déduction des intérêts notionnels" (n° 11449)

08.01 **Dirk Van der Maelen** (sp.a): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, in navolging van de brief van de Europese Commissie van 19 februari 2009 aan de Belgische regering betreffende de notionele intrestaftrek, hebt u op 20 februari in de plenaire vergadering verklaard dat u overweegt om het toepassingsgebied van de maatregel uit te breiden. Ik heb drie vragen voor u.

Ten eerste, werd dit besproken binnen de regering? Was dit een standpunt van de regering?

Ten tweede, zo ja, kunt u mij meer in detail het standpunt van de regering geven?

Ten derde. Is er in de begrotingscontrole een budgettaire voorziening getroffen om de meerprijs van dergelijke uitbreiding op te vangen?

08.01 **Dirk Van der Maelen** (sp.a): En réaction à une lettre de la Commission européenne, le ministre avait déclaré en séance plénière du 20 février 2009 qu'il envisageait d'étendre le champ d'application du régime de déduction des intérêts notionnels.

S'agissait-il d'un point de vue engageant l'ensemble du gouvernement et dans l'affirmative, le ministre peut-il fournir des précisions à ce sujet? Un budget a-t-il été réservé lors du contrôle budgétaire afin de faire face aux surcoût de cette élargissement?

08.02 **Minister Didier Reynders**: Mijnheer de voorzitter, mijnheer Van der Maelen, ik kan slechts meedelen dat België over een termijn van twee maanden na ontvangst van de brief van de Europese Commissie – de brief dateert van 19 februari 2009 – beschikt om tegenover de Europese Commissie te reageren. Mijn diensten bestuderen de grieven van de Europese Commissie nu ten gronde. Met name wordt onderzocht in welke mate de argumenten van de Europese Commissie kunnen worden verworpen. Ik heb dus nog geen dossier aan de Ministerraad voorgelegd tot nu toe.

08.02 **Didier Reynders**, ministre: La Belgique dispose d'un délai de deux mois pour répondre à la lettre de la Commission européenne, qui date du 19 février dernier. Mes services se penchent en ce moment sur les objections de fond formulées par la Commission européenne et examinent dans quelle mesure les arguments de la Commission européenne peuvent être réfutés.

Je n'ai pas encore soumis de dossier au Conseil des ministres.

08.03 Dirk Van der Maelen (sp.a): Ik leid uit het antwoord van de minister af dat ik hem op 19 april, twee maanden na het zenden van de brief, hierover een vraag mag stellen en dat ik dan van de minister informatie zal vernemen. Ik kondig u nu reeds aan, mijnheer de minister, dat ik u die vraag zal stellen en ik met belangstelling uitkijk naar uw antwoord.

08.03 Dirk Van der Maelen (sp.a): Le 19 avril prochain, je pourrai donc interroger le ministre à ce sujet et il sera alors en mesure de me fournir des informations. Je n'y manquerai pas.

08.04 Minister Didier Reynders: Dus ik heb een maand zonder vraag?

08.05 Dirk Van der Maelen (sp.a): Mijnheer de minister, niet te snel tot die conclusie komen.

08.06 Minister Didier Reynders: Op dit punt.

08.07 Dirk Van der Maelen (sp.a): Op dit punt, ja.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

09 Interpellatie van de heer Jan Jambon tot de vice-eerste minister en minister van Financiën en Institutionele Hervormingen over "de vernietiging van de samenstelling van de directieraad door de Raad van State" (nr. 290) (voortzetting)

09 Interpellation de M. Jan Jambon au vice-premier ministre et ministre des Finances et Réformes institutionnelles sur "l'annulation par le Conseil d'État de la composition du comité de direction des Finances" (n° 290) (continuation)

Moties Motions

De **voorzitter**: Tot besluit van deze bespreking werden volgende moties ingediend.
En conclusion de cette discussion les motions suivantes ont été déposées.

Een motie van wantrouwen werd ingediend door de heer Jan Jambon en luidt als volgt:

"De Kamer,
gehoord de interpellatie van de heer Jan Jambon
en het antwoord van de vice-eerste minister en minister van Financiën en Institutionele Hervormingen,
gelet op de bestuurlijke chaos die sinds het aantreden van de heer Reynders als minister van Financiën
heerst op de FOD Financiën,
vraagt het ontslag van de minister van Financiën."

Une motion de méfiance a été déposée par M. Jan Jambon et est libellée comme suit:

"La Chambre,
ayant entendu l'interpellation de M. Jan Jambon
et la réponse du vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles,
eu égard au chaos administratif qui règne au SPF Finances depuis l'entrée en fonction de M. Reynders en
qualité de ministre des Finances,
demande la démission du ministre des Finances."

Een eenvoudige motie werd ingediend door mevrouw Josée Lejeune en door de heren Hendrik Bogaert, Christian Brotcorne, Jenne De Potter en Jean-Jacques Flahaux.

Une motion pure et simple a été déposée par Mme Josée Lejeune et par MM. Hendrik Bogaert, Christian Brotcorne, Jenne De Potter et Jean-Jacques Flahaux.

Over de moties zal later worden gestemd. De bespreking is gesloten.
Le vote sur les motions aura lieu ultérieurement. La discussion est close.

La question n° 11485 de Mme Liesbeth Van der Auwera est reportée.

10 Question de M. Josy Arens au vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles sur "la déduction fiscale des frais de logement des étudiants" (n° 11556)

10 Vraag van de heer Josy Arens aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Institutionele Hervormingen over "de belastingaftrek voor de huisvestingskosten van studenten" (nr. 11556)

10.01 Josy Arens (cdH): Monsieur le président, monsieur le ministre, je tiens à revenir sur des mesures qui me tiennent particulièrement à cœur et qui concernent les parents d'étudiants obligés de quitter le domicile familial et de loger à l'extérieur pour poursuivre des études universitaires ou supérieures.

Pour l'évolution d'un pays, la formation des jeunes est capitale. Vous n'êtes pas sans savoir que, quand on habite des régions périphériques de centres universitaires ou d'études supérieures, les frais sont bien plus élevés que lorsque l'on vit à proximité des institutions universitaires ou des grands centres dans lesquels elles sont installées.

Pour les habitants des régions périphériques, tant du Nord que du Sud de notre pays, un logement étudiant coûte entre 2.500 et 3.000 euros par an. J'estime qu'il existe une forme de discrimination entre celles et ceux qui habitent près d'un établissement universitaire ou autre et celles et ceux qui en sont éloignés et qui se trouvent dans l'obligation de louer un kot pour poursuivre leurs études. Certaines familles ne peuvent d'ailleurs pas inscrire tous leurs enfants parce qu'elles n'ont pas les moyens de financer leurs études.

Une piste que j'avance depuis un certain temps est une réduction d'impôt via la quotité exemptée d'impôt avec un crédit d'impôt pour les familles les moins favorisées. Ce mécanisme ne règlera pas tous les problèmes, mais permettra d'atténuer le coût des études supérieures. J'ai d'ailleurs déposé une proposition de loi allant dans ce sens.

Lors de mes dernières interventions sur ce même sujet, vous me répondiez que si les Communautés, et notamment la Communauté française, soumettaient "une proposition visant à augmenter les moyens alloués au travers des bourses d'études et des conditions de prêts", vous pourriez "examiner la manière de compléter cette mesure grâce à un dispositif fiscal favorable". Et c'est chose faite du côté de la Communauté française puisqu'elle a, voici quelques temps déjà, réalisé un accroissement important de son budget à destination de ces parents. La différence s'élève à 4.784.000 euros, soit +13,74%. Votre collègue Hervé Jamar m'avait précisé, à la fin de la précédente législature, que le dossier était à l'étude et qu'une confirmation de toutes les données en termes de budget avait été demandée. Le dossier devait également être examiné à l'occasion d'un comité de concertation. J'aimerais donc savoir où vous en êtes en ce domaine.

Monsieur le ministre, envisagez-vous de prendre des mesures fiscales au niveau fédéral? Si oui, quand comptez-vous les concrétiser? Ce dossier a-t-il été examiné par le comité de

10.01 Josy Arens (cdH): Er bestaat een vorm van discriminatie tussen degenen die dichtbij een universitaire of een andere onderwijsinstelling wonen en degenen die van ver moeten komen en genoodzaakt zijn een kot te huren dat tussen 2.500 en 3.000 euro per jaar kost. Sommige gezinnen hebben trouwens de middelen niet om al hun kinderen te laten studeren. Een mogelijk denkspoor bestaat erin een belastingverlaging toe te kennen via de belastingvrije som, met een belastingkrediet voor de minst goeie gezinnen.

Toen ik het daar de laatste keer over had, antwoordde u mij dat indien de Gemeenschappen een voorstel zouden indienen om de toegewezen middelen via studiebeurzen en voordelige leningen te verhogen, u zou kunnen onderzoeken op welke wijze u die maatregel dankzij een gunstige fiscale regeling kon aanvullen. De Franse Gemeenschap heeft daar intussen werk van gemaakt. Hervé Jamar heeft mij meegedeeld dat het dossier ter studie ligt. Hoe ver staat u? Denkt u eraan maatregelen op federaal niveau te nemen? Zo ja, wanneer? Werd het dossier onderzocht door het overlegcomité?

concertation?

10.02 Didier Reynders, ministre: Monsieur le président, monsieur Arens, je peux simplement confirmer que je suis tout à fait disposé à examiner, en commission, une proposition consensuelle qui pourrait être déposée par des parlementaires en matière d'intervention fiscale en faveur des frais de logement des étudiants, ce, bien entendu, dans les limites budgétaires et dans le respect des compétences matérielles des Communautés.

J'espère que l'augmentation de budget que vous avez évoquée au niveau de la Communauté française concerne bien les frais de logement des étudiants et qu'il ne s'agit pas simplement d'une intervention généralisée dans le cadre des bourses d'études. Mais, après vous avoir entendu, je présume que des mesures spécifiques ont été prises au niveau de la Communauté française en matière de frais logement, notamment pour les étudiants qui habiteraient à une distance relativement importante du lieu de leurs études.

Je répète que je suis tout à fait disposé à examiner en commission une proposition de loi en la matière.

Je voudrais simplement ajouter que je pense savoir que votre proposition de loi a fait l'objet d'un examen de la Cour des comptes et que, suivant l'hypothèse de départ retenue, le coût budgétaire total de cette proposition de loi pourrait se situer entre 200 et 300 millions d'euros. Cette donnée devra être considérée dans le cadre du débat budgétaire qui doit avoir lieu.

10.03 Josy Arens (cdH): Monsieur le président, je remercie le ministre pour sa réponse.

Monsieur le ministre, l'étude qui a été communiquée aux membres de la commission date de 2005. Il faut savoir que tous les montants qui figuraient dans ma proposition de loi initiale ont été indexés. Or je ne demande pas l'indexation. Ce faisant, le coût devrait être largement moindre.

À l'époque, vos services avaient également procédé à une étude. Dans cette étude, la mise en application de ma proposition représentait 96 millions d'euros. Ce montant – il est vrai – est déjà assez conséquent. Toutefois, j'estime que ce genre d'intervention de l'État est très important pour les parents d'étudiants. J'espère donc que, dans le cadre du plan de relance – et je vous remercie des mesures qui ont déjà été adoptées à cet égard –, des mesures pourront être prises en faveur des parents concernés.

10.04 Didier Reynders, ministre: Quand les propositions seront là, nous les examinerons en commission.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: Vraag nr. 11594 van de heer Schiltz wordt omgezet in een schriftelijke vraag. Vraag nr. 11599 van de heer Van den Bergh wordt uitgesteld.

10.02 Minister Didier Reynders: Ik ben steeds bereid om, binnen het bestek van de begroting en met inachtneming van de bevoegdheden van de Gemeenschappen, een wetsvoorstel ter zake te onderzoeken. Uw wetsvoorstel werd door het Rekenhof getoetst. De totale budgettaire kostprijs van dat voorstel zou tussen 200 en 300 miljoen euro kunnen liggen. Dat gegeven zullen we tijdens de komende begrotingsbespreking in overweging moeten nemen.

10.03 Josy Arens (cdH): De studie die de commissieleden bezorgd werd, dateert uit 2005. Alle bedragen in mijn oorspronkelijk wetsvoorstel werden geïndexeerd. Ik vraag echter geen indexering. Zonder die indexering zou het voorstel veel goedkoper uitvallen. Uw diensten hebben destijds ook een studie uitgevoerd, waaruit bleek dat de uitvoering van mijn voorstel 96 miljoen euro zou kosten, wat op zich al een hoog bedrag is. Een dergelijke overheidstoelage is echter belangrijk voor de ouders van studenten. Ik hoop dan ook dat er in het kader van het herstelplan maatregelen te hunnen behoeve getroffen zullen worden.

11 Vraag van de heer Patrick De Groote aan de staatssecretaris voor Mobiliteit, toegevoegd aan de eerste minister over "de aansprakelijkheidsverzekering voor de rolstoel op de openbare weg" (nr. 11633)

11 Question de M. Patrick De Groote au secrétaire d'État à la Mobilité, adjoint au premier ministre sur "l'assurance responsabilité civile pour les chaises roulantes sur la voie publique" (n° 11633)

11.01 Patrick De Groote (N-VA): Mijnheer de minister, door een vergetelheid in de wet zijn gebruikers van een elektrische rolstoel op straat wettelijk verplicht om een verzekering burgerlijke aansprakelijkheid te nemen. Zo heb ik in de krant gelezen. Sinds maart 2007 mag de elektrische rolstoel officieel op de openbare weg. Het perverse gevolg van die aanpassing in de Wegcode is dat de familiale verzekering niet meer betaalt bij een verkeersongeval. Een gemotoriseerd voertuig mag alleen de straat op met de bekende groene kaart van de burgerlijke aansprakelijkheidsverzekering. Kloppen die gegevens?

Wat is uw standpunt in deze?

Komt er een aanpassing van de wet?

11.01 Patrick De Groote (N-VA): Les personnes qui se déplacent en chaise roulante électrique sur la voie publique sont tenues de contracter une assurance en responsabilité civile.

Depuis 2007, la chaise roulante électrique est autorisée sur la voie publique et l'assurance familiale ne s'applique plus ; l'utilisateur de chaise roulante ne peut s'assurer que par le biais de l'assurance en responsabilité civile, avec la carte verte.

Ces informations sont-elles exactes? Que compte faire éventuellement le ministre?

11.02 Minister Didier Reynders: De wet van 21 november 1989 betreffende de verplichte aansprakelijkheidsverzekering inzake motorrijtuigen heeft steeds een breed toepassingsgebied gehad. Zij is bedoeld voor alle voertuigen bestemd om zich over de grond te bewegen en die door een mechanische kracht worden aangedreven, zonder dat ze aan spoorstaven zijn verbonden en ongeacht het type van aandrijvingskracht of de maximale snelheid.

In dit geval is er geen sprake van een vergetelheid. Afbreuk doen aan het algemeen beginsel van de verzekeringsverplichting zou twijfel zaaien bij de burger en zou aanleiding kunnen geven tot een eindeloze reeks betwistingen met betrekking tot gelijkaardige rijtuigen.

Ik wijs er overigens op dat de verzekeringspremies voor elektrische rolstoelen worden berekend op grond van het risico dat zij vormen. Ik ben zinnens om binnenkort een wetswijziging voor te stellen waarbij nog meer de nadruk wordt gelegd op de algemene verzekeringsverplichting.

11.02 Didier Reynders, ministre: La loi du 21 novembre 1989 relative à l'assurance obligatoire de la responsabilité en matière de véhicules automoteurs concerne l'ensemble des véhicules mécaniques, donc également les chaises roulantes électriques. Consentir une exception, c'est ouvrir la porte à toute une série de contestations concernant des véhicules similaires. Les primes sont calculées sur la base du risque représenté par les chaises roulantes.

Je prévois une modification législative qui accentuera encore l'obligation d'assurance.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: Vraag nr. 11655 van de heer Vercamer en vraag nr. 11658 van mevrouw della Faille zijn uitgesteld.

12 Samengevoegde vragen van

- mevrouw Meyrem Almaci aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Institutionele Hervormingen over "het derde voorstel met het oog op de overname van Fortis door BNP Paribas" (nr. 11755)

- de heer Jan Jambon aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Institutionele

Hervormingen over "het nieuwe akkoord rond Fortis" (nr. 11676)

- de heer Hagen Goyvaerts aan de vice-eerste minister en minister van Financiën en Institutionele Hervormingen over "de derde Fortis-deal tussen de Belgische Staat, BNP Paribas en de Fortis Holding" (nr. 11685)

12 Questions jointes de

- Mme Meyrem Almaci au vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles sur "la troisième proposition de reprise de Fortis par BNP Paribas" (n° 11755)

- M. Jan Jambon au vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles sur "le nouvel accord à propos de Fortis" (n° 11676)

- M. Hagen Goyvaerts au vice-premier ministre et ministre des Finances et des Réformes institutionnelles sur "le troisième accord Fortis entre l'État belge, BNP Paribas et Fortis Holding" (n° 11685)

12.01 Meyrem Almaci (Ecolo-Groen!): Mijnheer de minister, de saga continues, zo lijkt het wel. Derde keer, goede keer wordt ook triomfantelijk gezegd door de mensen die het dossier hebben onderhandeld in het weekend van 7 maart, toen de overname, het derde voorstel, werd voorgesteld.

De voorbije weken en de dag zelf duiden verschillende analisten het akkoord echter slechts als een marginale verbetering aan. Zij gaven daarvoor verschillende argumenten aan. Zij zeggen ook dat het een groot risico inhoudt voor de belastingbetaler als het met Fortis fout gaat. Het lijkt erop dat de regering bij elke onderhandeling telkens iets meer toegeeft om toch maar van Fortis af te geraken en aan BNP Paribas te kunnen verkopen.

Kort gezegd, als het goed gaat, zal alle winst naar BNP Paribas gaan. Als het slecht gaat, zal vooral de belastingbetaler opdraaien.

Opvallend in de rapporten van de analisten is dat ze de waarde nuanceren die voor de Fortis Holding naar voren wordt geschoven. Zij maken ook een schatting van de geleden verliezen in het vierde kwartaal, onder meer van de beruchte wisselkoersverliezen. Zij vragen ook wie de extra waarde voor de Fortis Holding betaalt? Niet BNP Paribas, maar de gewone belastingbetaler. Waarom? Omdat de Belgische overheid kan worden gevraagd om Fortis met een kapitaalbuffer van 2 miljard euro te versterken. De overheid kan daarbij kiezen of ze dat al dan niet met gewone aandelen doet.

Ze dekt bovendien ook nog eens twee miljard extra risico's op de gestructureerde kredietportefeuille. Aldus Paul De Grauwe: ons land draagt de belangrijkste risico's, terwijl BNP Paribas de grootste Belgische bank verwerft en nog steeds, zelfs na de derde keer, de meest beperkte risico's aangaat.

Ook het argument dat de financiële toestand verslechterd is, is volgens dezelfde professor niet geloofwaardig. BNP Paribas betaalt immers met aandelen en nooit met cash. Het gaat hier niet om cash. De waarde van de aandelen waarmee wordt betaald, is ondertussen fors gedaald.

Nog een analist spreekt zelfs over truken van de voor. Daarop wil ik een heel duidelijke reactie. Het aandeel van de overheid in de bad bank daalt. Voor BNP Paribas gaat het om een daling van 90 miljoen euro. Voor de overheid gaat het om een daling van 1,26 miljard euro in de bad bank. De door de overheid gewaarborgde leningen bij de bad bank dalen met 640 miljoen euro, van 5 miljard naar 4,36 miljard

12.01 Meyrem Almaci (Ecolo-Groen!): Divers analystes ne voient dans le dernier accord Fortis qu'une amélioration marginale par rapport à la mouture précédente et soulignent les risques pour le contribuable au cas où l'aventure finirait mal pour Fortis. En effet, selon eux, si tout se passe bien, tous les bénéfices iront à BNP Paribas, mais si ça tourne mal, ce sont les contribuables qui payeront la note. En outre, ces analystes nuancent la valeur avancée pour le Fortis Holding et demandent qui paye la valeur supplémentaire de ce holding. Selon l'accord, Fortis peut en effet, pour se renforcer, demander à l'État belge un capital de réserve de 2 milliards d'euros. En plus, l'État couvre 2 milliards de risques supplémentaires liés au portefeuille de crédits structurés. Au total, notre pays supporte donc les risques les plus importants, tandis que BNP Paribas s'empare de la plus grande banque belge. De plus, BNP Paribas paye non pas en cash, mais avec des actions dont la valeur a fortement diminué. Certains analystes parlent même d'un «attrape-nigauds»...

Une première question concerne la part de l'État dans la «*bad bank*». Un rapide calcul semble indiquer que le risque pour l'État diminuerait de 400 millions d'euros. Or la recapitalisation de Fortis Banque Belgique est effectuée à l'aide d'un emprunt financé par la banque elle-même. Dès lors, selon le professeur

euro. De overheid moet tegelijkertijd een extra waarborg geven van 1,5 miljard op de rommelkredieten die nog in de Fortisbank zitten.

Een snelle rekensom geeft het ogenschijnlijke beeld dat de overheid 400 miljoen euro minder risico zou lopen. De vraag blijft echter hoe het kan dat iedereen minder moet betalen voor de risicokredieten. Wie draait op voor die rekening van de bad bank die voor 11,4 miljard euro aan rommelkredieten door Fortisbank België zal kopen en daarvoor voor 5,4 miljard euro gefinancierd wordt door een niet-gewaarborgd krediet? Dat komt ook van Fortisbank België. Fortisbank België wordt dus eigenlijk geherkapitaliseerd met een lening die ze zelf financiert.

De overheid is nu, via dat nieuwe akkoord, voor 25% aandeelhouder geworden van Fortis Bank België. 25% van 5 miljard is 1,25 miljard. De overheid neemt dus niet voor 400 miljoen euro risico minder als men de rekening maakt maar wel voor 800 miljoen euro risico meer. Die berekening is niet alleen door mij gemaakt maar ook door professor Koen Schoors. Mijn eerste vraag is dus wat de reactie is van de minister op deze berekening. Klopt ze of niet? Is er informatie die we niet hebben waarmee de overheid duidelijk kan aantonen dat het risico voor de belastingbetaler wel degelijk gedaald is?

Ten tweede, BNP Paribas heeft een aantal bijkomende garanties gekregen. De overheid heeft ook gecommuniceerd dat er ook garanties zouden zijn inzake werkgelegenheid en jobs. De laatste dagen stonden er een aantal zeer verontrustende berichten daaromtrent in de pers, namelijk dat er nog niet veel op papier zou staan. Mijnheer de minister, ik zou heel graag willen weten wat de effectieve garanties zijn, niet alleen inzake werkgelegenheid maar ook inzake de kredietverlening aan bedrijven. Staat dat zwart op wit op papier? Waar kunnen wij dat controleren? Ik heb dat akkoord eigenlijk nog niet gezien. Ik begrijp wel dat het nog verder verfijnd wordt maar men is uitermate vaag over die twee aspecten.

Welk risico houdt de nieuwe overeenkomst volgens u algemeen in voor de overheid en de belastingbetaler? Dat hangt samen met de berekening van daarnet maar het is breder. Waarom is er uiteindelijk – dat bleek de afgelopen weken immers langzaam aan te rijpen in de gedachten van de overheid – toch niet gekozen voor het stand-alone-scenario en wel voor deze derde onderhandelingspoging die de positie van de belastingbetaler opnieuw verzwakt heeft?

Ten slotte een vraag met betrekking tot de goedkeuring van het derde akkoord. Welke aandeelhouders mogen er nu op de algemene vergadering van begin april effectief stemmen volgens u? Zijn dat de aandeelhouders zoals ze waren op 14 oktober of zijn er ook nieuwe aandeelhouders bij? Wat zal er gebeuren met de 125 miljoen aandelen die de Staat de vorige keer nog getracht heeft in te zetten? We herinneren ons allemaal nog de hele polemiek daarrond. Heeft de Europese Commissie haar fiat gegeven? Heeft de Franse concurrentiewaakhond zijn fiat gegeven? Als dat fiat nog niet is gegeven, wanneer verwacht u dan het antwoord daarop?

Mijn vraag heeft dus drie delen. Wat zijn volgens u de effectieve risico's, financieel en in miljoenen euro voor de belastingbetaler? Wat zijn de garanties? Hoe zit het met het stemgedrag en de toegelaten stemmers bij de aandeelhouders?

Schoors, le risque pour l'État belge ne diminuerait pas de 400 millions d'euros, mais augmenterait au contraire de 800 millions d'euros! Comment réagit le ministre à cette analyse?

Le gouvernement a également déclaré que des garanties seraient fournies concernant l'emploi et le crédit aux entreprises. Quelles sont ces garanties et ont-elles été mises sur papier?

Quel risque présente le nouvel accord pour l'administration et pour le contribuable? Pourquoi n'a-t-on pas opté pour un scénario *stand alone*?

Quels actionnaires présents à l'assemblée générale de début avril pourront effectivement voter? Qu'advient-il des 125 millions d'actions que le gouvernement a tenté de faire entrer en ligne de compte la fois dernière? La Commission européenne et l'organisme français de surveillance de la concurrence ont-ils donné leur feu vert?

12.02 Jan Jambon (N-VA): Mijnheer de minister, op het moment waarop ik deze vraag heb ingediend was het een tamelijk algemene vraag over hoe de deal er uitzag. Ondertussen hebben we natuurlijk heel wat informatie verkregen en heb ik nog een aantal concrete vragen. Een eerste concrete vraag is hoe het zit met de winstverdeling die eventueel uit de bad bank zou komen? Wordt die verdeeld volgens de genomen participaties of is er daarbij een partij met voorrang?

Een tweede vraag, zijn er garanties ingebouwd inzake tewerkstelling en beslissingscentra, voor het geheel of voor delen ervan, en inzake de kredietverlening aan de Belgische bedrijven? Mevrouw Almaci heeft het daarover reeds gehad.

Een volgende vraag, werd de participatie van 25% in de Belgische verzekeringen verkocht aan BNP of aan Fortis Bank? Dat is belangrijk om te weten hoe de distributie kan gebeuren.

Ten slotte, Paribas heeft in die derde poging tot deal veel meer garanties gekregen dan in de tweede deal, en dit ten nadele van de Staat. De blootstelling van Paribas blijkt beperkt en de overheid wordt nog altijd betaald met intussen sterk in waarde gedaalde aandelen.

Wat is uw appreciatie van die deal? Waar zit de meerwaarde ervan voor de Belgische Staat en voor de belastingbetaler?

12.03 Hagen Goyvaerts (Vlaams Belang): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, als derde spreker in de rij meen ik dat u het met mij eens zal zijn dat, niettegenstaande de slopende onderhandelingen die werden gefinaliseerd in de nacht van 6 maart en de principeovereenkomst die wordt gecatalogeerd als zijnde de derde ronde, het werk niet af is.

We bevinden ons in de aanloop naar de laatste rechte lijn inzake die beslissing van 6 maart. Het verlanglijstje van BNP Paribas was toch aanzienlijk. Zij vroegen de Belgische Staat om een aantal bijkomende waarborgen, toen geraamd tussen 4 en 6 miljard euro.

Nu de derde deal er is, meen ik te hebben begrepen dat er nog een aantal juridische hindernissen moet worden genomen, zoals het overhevelen van een aantal kredieten van de Fortis Bank, waarvan u aandeelhouder bent, naar het speciale vehikel binnen de Holding.

Verder zal de principeovereenkomst nog moeten passeren op een algemene aandeelhoudersvergadering die, naar ik in de pers verneem, is voorzien op 8 of 9 april, zowel in Brussel als in Utrecht.

Uit de informatie die ik uit de pers heb gehaald, blijkt dat de nieuwe deal mogelijk werd omdat de Belgische overheid opnieuw verschillende garanties heeft moeten geven. Zo staat de overheid blijkbaar garant voor een deel van de schuldfinanciering van het vehikel van de rommelkredieten en heeft ze zich ook garant gesteld om de solvabiliteit van de Fortis Bank op peil te houden.

12.02 Jan Jambon (N-VA): Qu'en est-il de la distribution des bénéfices qui se dégageront éventuellement de la *bad bank*? Seront-ils répartis en fonction des participations prises ou existe-t-il des priorités? Des garanties sont-elles prévues en ce qui concerne l'emploi et les centres de décision pour l'ensemble ou pour certaines parties? Existe-t-il des garanties concernant l'octroi de crédits aux entreprises belges? La participation de 25% dans les assurances belges a-t-elle été vendue à BNP ou à Fortis Banque?

Paribas a obtenu nettement plus de garanties lors de la troisième tentative d'accord que lors de la deuxième et ceci aux dépens de l'État qui est payé en actions dont la valeur s'est fortement dépréciée. Que pense le ministre de cet accord? Quelle en est la plus-value pour l'État belge et pour le contribuable?

12.03 Hagen Goyvaerts (Vlaams Belang): Dans ce dossier, il reste du pain sur la planche. Nous sommes dans la dernière ligne droite en ce qui concerne la décision du 6 mars, après d'éprouvantes négociations. La liste de desiderata de BNP Paribas était considérable. Il reste à surmonter quelques obstacles juridiques, comme le transfert d'une série de crédits de Fortis Banque vers l'instrument spécifique dans le holding. Par ailleurs, l'accord de principe doit encore être discuté lors des assemblées générales des actionnaires à Bruxelles et à Utrecht.

Le nouvel accord a été possible seulement parce que l'État belge a été contraint d'offrir de nouvelles garanties. Le ministre peut-il commenter cet accord?

Mijnheer de minister, u zult het mij niet kwalijk nemen, en het waarschijnlijk ook logisch vinden, dat ik u vraag om een gedetailleerde en een inhoudelijke toelichting zodat we een beter zicht krijgen op het aangegane akkoord en hoe dat de komende dagen en weken verder zal worden afgehandeld.

12.04 Minister **Didier Reynders**: Mijnheer de voorzitter, ik zal niet in detail gaan over de elementen van het nieuwe akkoord. Het is nu openbaar. Er is een rondzendbrief van Fortis Groep ter beschikking van de leden op de website van Fortis Holding. Het is beter dat men alle gegevens op die website leest.

Ik heb ook een brief gekregen van de heer Prot, de ceo van BNP Paribas – dezelfde brief heeft hij gestuurd aan de eerste minister – met alle waarborgen wat de werkgelegenheid betreft en ook wat de nieuwe Europese of wereldwijde centra van BNP Paribas betreft die naar Brussel kunnen komen.

Ik heb veel aandacht gegeven aan het feit dat er een specifiek centrum inzake export naar België komt. Dat is belangrijk voor vele ondernemingen.

Ik stel een kopie van die brief ter beschikking van het secretariaat om aan de leden te sturen. De rondzendbrief is beschikbaar op het internet, maar ook daarvan zal ik een kopie geven.

Ten gronde, er was een keuze. Was het nuttig een stand alonebank te behouden in plaats van een akkoord te sluiten met BNP Paribas? Wij hadden oorspronkelijk een akkoord met drie partners: de Staat, BNP Paribas en Fortis Groep. Het is normaal dat wij verder onderhandelden met dezelfde partners. Dat was ook gemakkelijker op juridisch vlak.

Wij hebben de keuze gemaakt. Het is geen stand alonebank voor de andere aandeelhouders naast de Staat. Dat wil zeggen: alle risico's zijn voor de Staat. Ik heb gehoord dat er nog meer risico's zijn wanneer er een SPV gecreëerd wordt voor de gestructureerde producten, met deelneming –zoals mevrouw Almaci heeft gezegd – door Fortis Bank in de risico's. Bij een stand alone is niet een deel maar heel het risico voor de Staat.

Onze bekommernis was niet alleen voor Fortis iets te doen. Wij hebben ook inspanningen gedaan voor Dexia en KBC en Ethias. Nu heb ik aan de Europese Commissie een tekst voorgesteld inzake een nieuwe staatswaarborg voor bepaalde coöperatieven als de Gemeentelijke Holding en dergelijke meer.

Ik moet wel zeggen dat er een grens is aan de interventies van de Staat, van de belastingplichtigen. Er zijn al zoveel banken die interventies krijgen vanwege de Belgische Staat. Het gaat bijvoorbeeld wat Fortis betreft om een totaal van 600 miljard euro, of bijna twee keer ons bbp. Ik meen dat het voorzichtig was een partner als BNP Paribas te vinden en daarmee verder te gaan. Ik meen dat dit de beste oplossing is voor de Staat en meer nog voor de belastingplichtigen.

Ik heb zoveel keren gehoord, nu van de heer Arens, alsook nog van andere leden van de commissie, of het mogelijk is meer te doen voor

12.04 **Didier Reynders**, ministre: Je ne vais pas m'appesantir sur chaque détail de l'accord. La circulaire de Fortis Group figure en effet sur le site web de Fortis Holding.

J'ai reçu un courrier de M. Prot, le CEO de BNP Paribas, comportant toutes les garanties en matière d'emploi et mentionnant les nouveaux centres européens ou internationaux susceptibles d'être implantés à Bruxelles. Un centre spécifique sera créé pour les exportations vers la Belgique, ce qui constitue un point positif pour de nombreuses entreprises. Je communiquerai le courrier et la circulaire à la commission.

Il fallait choisir entre une banque «stand-alone» et un accord avec BNP Paribas. Nous avons tranché. Il n'y aura pas de banque «stand-alone» pour les autres actionnaires que l'État. En cas de «stand-alone», l'État n'aurait pas dû assumer une partie du risque, mais sa totalité.

Nous avons tenté de secourir Fortis, mais également Dexia, KBC et Ethias. J'ai également préparé à l'intention de la Commission européenne un texte concernant une nouvelle garantie d'État pour certaines coopératives. Il y a toutefois une limite aux interventions de l'État, et donc des contribuables. Un montant de 600 milliards d'euros a été consacré à Fortis, soit deux fois notre PIB ! C'est pourquoi je pense qu'il était préférable de trouver un partenaire comme BNP Paribas: il s'agit de la meilleure solution pour l'État et a *fortiori* pour les contribuables.

Il n'est possible de prendre des mesures supplémentaires que s'il y a des limites aux risques pour

een relanceplan, om niet alleen bij de bank het geld van de belastingplichtigen te plaatsen, maar ook te gebruiken voor andere, nieuwe maatregelen tegen de werkloosheid en voor inspanningen voor de bedrijven en KMO's en dergelijke meer. Dat is alleen mogelijk met een grens aan de risico's voor de Staat en de risico's voor de belastingplichtige bij zo'n bank.

Ik ben altijd verrast om te horen dat het nuttig is om geld te hebben voor andere acties. Ik heb dit zoveel keer gehoord van de oppositie: niet al het geld voor de banken, u moet ook geld hebben voor andere acties. En nu, waarom niet: alle risico's voor de Staat en de belastingplichtige in een bank zoals Fortis. Ik denk dat het een zeer slechte oplossing was om dat te doen.

De heer Jambon vroeg wat de voordelen van een nieuw akkoord zijn voor de Staat en voor de belastingplichtige. Eerst en vooral moet een akkoord worden bereikt. Dat is klaar en duidelijk. Zonder een akkoord is er geen oplossing en komen wij terug met alleen twee partners te staan. Ik heb bijvoorbeeld de heer Nollet gelezen. Dat was zeer interessant. Hij heeft gezegd: "De Staat heeft niks meer te doen. Het is gedaan". Dat is correct. Maar wij vragen meer van Paribas. Zonder BNP Paribas is het zeer moeilijk om meer te vragen. Zonder een akkoord waren het alleen de Staat en de Fortisgroep. Met welke consequentie? Met nog meer lasten voor de Staat.

Een eerste punt is dat wij een akkoord hebben. Ten tweede, wij blijven met 25% in de bank. Niet meer dan dat, maar toch: 25% + 1 aandeel, om een blokkeringsminderheid te hebben. We hebben nu wel een deelneming in de verzekeringsmaatschappij. Dat is zeer belangrijk: het is een directe investering van de bank in de verzekeringsmaatschappij, niet meer een directe investering van BNP Paribas in de verzekeringsmaatschappij, met een financiering door BNP Paribas alleen. Dat wil zeggen dat de Staat aandeelhouder zal zijn van de bank, maar ook onrechtstreeks, via de bank, van de verzekeringsmaatschappij. Ik denk dat dit een betere oplossing is, niet alleen voor de Staat en voor de belastingplichtige, maar ook voor een synergie tussen de bank en de verzekeringsmaatschappij. Het is een model, in feite. Het was een eerste model misschien in Europa, met, denk ik, een zeer goede aanpak voor de klanten van de verzekeringsmaatschappij ook. Het is niet alleen een contract tot en met in 2020 en een verlenging daarvan, om samen te werken met de twee partners, de bank en de verzekeringsmaatschappij. Het is nu een echte band, via een nieuwe aandeelhouder als de Staat. We hebben ook andere positieve evoluties voor de Staat. Eerst en vooral, minder cash, dat is klaar en duidelijk, en minder risico's.

Dat wil zeggen dat we minder cash in SPV hebben. Wij betalen minder, maar geven meer waarborg. U weet dat een waarborg een betaling is van een premie voor de Staat. Een cashbetaling is een echt risico, met een consequentie voor de begroting en de schuld.

Tot nu toe hadden wij een bedrag van 19,9 miljard euro in de banksector geplaatst. Met het akkoord zal het maar 15,6 miljard euro zijn. Dat is een groot verschil, met minder cash in SPV aangaande Fortis. Ik hoorde die stelling terugkeren tijdens alle stappen van de onderhandelingen, bij Fortis Group en bij vele andere partners.

Tot nu toe verliepen de terugbetalingen voor de zogenaamde toxische

l'État et pour les contribuables au sein d'une telle banque.

Il est important de conclure un nouvel accord clair, car il n'y aura pas de solution sans accord. Sans BNP Paribas les charges seraient encore plus élevées pour l'État.

En outre, notre participation dans la banque reste de 25 % plus une action afin de disposer d'une minorité de blocage. Nous détenons à présent une participation dans la compagnie d'assurances. L'État sera actionnaire de la banque mais aussi indirectement, par l'entremise de celle-ci, de la compagnie d'assurances, ce qui crée une synergie entre la banque et la compagnie d'assurances. Il ne s'agit pas seulement d'un contrat jusqu'en 2020 et d'une prolongation de ce contrat en vue de collaborer avec deux partenaires – la banque et la compagnie d'assurances –, il s'agit à présent d'un véritable lien.

Il y a moins de cash et de risques. Il s'agit là également d'une évolution positive pour l'État.

Nous avons à présent moins d'argent fiduciaire dans le SPV (*special purpose vehicle*), l'instrument pour les crédits sans valeur. Nous payons moins mais augmentons la garantie, qui correspond au versement d'une prime à l'État. Nous prenons donc moins de risques. Jusqu'à présent, nous devons investir 19,9 milliards d'euros dans le secteur bancaire mais, avec cet accord, il ne s'agira plus que de 15,6 milliards d'euros.

Les remboursements des produits toxiques se sont déroulés correctement jusqu'à présent. Ils pourraient même produire des bénéfices pour les différents actionnaires. Les détails en la matière figurent clairement dans la circulaire du Groupe Fortis.

Grâce à cet accord, la participation

producten zeer correct. Ik heb zelfs gehoord dat we met zo een verhaal naar een meerwaarde en winst voor de verschillende aandeelhouders kunnen gaan. Waarom? U weet dat het een SPV is, maar met alle minwaarden van 8 miljard in een eerste fase. Met een correcte terugbetaling kunnen we winst creëren. Over de verdeling zal ik niet in detail treden, maar het staat klaar en duidelijk in de circulaire van Fortis Group.

Winst is mogelijk, maar ik heb nooit iemand gezien die meer risico wilde nemen. Ik kreeg de rare reactie: het is een nuloperatie, maar ze is voor u.

Ik was zeer voorzichtig. Ik heb liever een kleiner bedrag in cash en meer in waarborg.

Wat de vraag van mevrouw Almaci betreft, dat was al het geval. Het was een superseigneur deel van zo een risico, met een staatsdeelname van 25%, maar bij de bank. U moet altijd een vergelijking maken. Zonder zo een akkoord is er voor de Staat geen sprake van 25%, maar van 100%. Het is toch beter om een hogere waarborg te geven en minder cash dan alleen de Staat zo een waarborg te geven.

Er is nog een ander voordeel voor de Staat: het is niet meer nodig om een lening van drie miljard aan Fortis Group te geven. Er zijn andere waarborgen voor SPV. Er is altijd gezegd dat we een lening van drie miljard bij de FPIM aan Fortis Group moesten geven. Vrijdag is gezegd dat zulks niet meer nodig is. Dat is een van de redenen waarom we van 19,9 naar 15,6 miljard zijn gegaan.

Er is ook een ander voordeel voor de Staat, misschien niet in vergelijking met de vorige deal maar wel in vergelijking met een stand alone. Er is namelijk geen waarborg voor interbancaire leningen. Er is dus een mogelijke functionering van de bank met een financiering dankzij BNP Paribas zonder interventie van de Staat. Ik heb nog nooit een waarborg gegeven voor interbancaire leningen bij Fortis. Bij Dexia heb ik getekend voor 90 miljard euro. Meer dan de helft daarvan is trouwens al gebruikt. We zijn dus bezig met een heel hoog bedrag aan waarborgen. Er is geen engagement om nooit zo'n waarborg te geven of te vragen maar ondanks de zeer moeilijke omstandigheden op de markt is er geen vraag van BNP Paribas om dat te doen. Ik zal een kopie van de brief van de heer Prot aan de commissie sturen.

Er zijn meer engagementen dan in het vorige protocol, dat is duidelijk. U weet dat dit alleen een protocol was in verband met werkgelegenheid, om interne reorganisaties te doen en om geen probleem te hebben met het personeel. Nu gaan we verder met een duidelijk engagement om Europees en wereldwijd de centra van – niet van Fortis zoals ik van sommige mensen heb gehoord – BNP Paribas in België te plaatsen. We kunnen verder gaan met die aanpak.

Er zijn ook enkele elementen inzake nieuwe verdeling wat de cash betreft. Dat is echter eerst en vooral een probleem tussen BNP Paribas en Fortis Holding.

Wat betreft de volgende stappen, we moeten een algemene vergadering organiseren. Mevrouw Almaci, Fortis heeft gezegd dat het met de huidige aandeelhouders moet gebeuren. Ik meen dat dit

de l'État s'élève à 25 % au lieu de 100 %. En outre, l'État ne doit plus accorder un emprunt de 3 milliards d'euros au Groupe Fortis, car il existe à présent d'autres garanties pour le SPV.

Autre avantage par rapport à un *stand alone*: l'État ne doit pas donner de garantie pour des prêts interbancaires. La banque peut, grâce à un financement de BNP Paribas, fonctionner sans intervention de l'État. Malgré les conditions difficiles du marché, BNP ne demande pas une telle garantie.

Les engagements pris dans le nouveau protocole vont plus loin que ceux du précédent protocole, dans lequel il était question d'emploi, de réorganisations internes. À présent, l'engagement a été pris d'établir en Belgique les centres de BNP Paribas aux niveaux européen et mondial.

Par ailleurs, des modifications sont prévues en matière de répartition des liquidités.

Une assemblée générale constitue la prochaine étape, de sorte que les actionnaires actuels puissent s'exprimer. Je n'ai fait aucune demande à Fortis Banque concernant les 125 millions d'actions de Fortis Banque dans le Groupe Fortis. J'espère que nous pourrons obtenir un accord. J'entends des commentaires favorables et, chez Deminor, nombreux sont ceux qui veulent voter pour l'accord.

Le retour à plus de sérénité, après l'approche émotionnelle d'octobre 2008, permet une meilleure compréhension de la situation économique. Cela se reflète également dans les cotations en bourse de la plupart des banques. De nombreux actionnaires sont prêts, aujourd'hui, à accepter le marché.

L'accord n'entraînera pas de frais

normaal is. Er moet een beslissing komen van de aandeelhouders van de groep, niet op basis van de vorige. Dat is een keuze van Fortis Groep. Ik meen dat dit een normale aanpak is. Voor de rest heb ik niets gevraagd over het gebruik van aandelen in Fortis Groep die bij Fortis Bank zijn geplaatst. Ik heb dus zoals in een vorige fase geen vraag gestuurd naar Fortis Bank om iets te doen met de 125 miljoen aandelen van Fortis Bank in Fortis Groep. Ik hoop dus dat het mogelijk zal zijn om een akkoord te bereiken. Ik heb al commentaren gehoord van sommige aandeelhouders. Bij Deminor, de vertegenwoordiger van 10.000 aandeelhouders, zijn er veel mensen die positief willen stemmen.

Het is normaal dat er nu, na een zeer emotionele aanpak in oktober, een betere kennis van de financiële toestand is. U kunt dat aflezen uit de verschillende beurscijfers. De waarde van vele banken is nu minder of slechter dan in oktober-november van vorig jaar.

Er zijn aandeelhouders die nu bereid zijn een akkoord over een dergelijke deal te aanvaarden. Het was, wat ik begrijp en altijd heb gezegd, op emotioneel vlak heel moeilijk om het eerste akkoord te kunnen aanvaarden. Hier kunnen wij echter niet meer doen.

Ik herhaal dat er voor de Staat aan het akkoord geen meerkosten zijn verbonden. Er is een minder groot cashbedrag en een grotere inspanning op het vlak van de waarborgen. Voor de Staat is dat echter beter in de huidige omstandigheden.

Ik herhaal dat ik een kopie van de brief van de heer Prot aan het secretariaat zal sturen. Ik zal ook een kopie geven van de omzendbrief van de Fortis Group, die op maandag 16 maart op de website verscheen en waarin aan de aandeelhouders alle details van het akkoord werden gegeven. Het is niet meer dan normaal dat zulks gebeurt voor de algemene vergadering van 8 en 9 april. Ik moet de juiste datum nog verifiëren, maar ik vermoed dat de aandeelhoudersvergadering op 8 en 9 april 2009 zal doorgaan.

De **voorzitter**: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw uitgebreide toelichting.

12.05 Meyrem Almaci (Ecolo-Groen!): Mijnheer de minister, ik dank u inderdaad voor de uitgebreide toelichting.

Ten eerste, de overheid schaaft zich dus volledig achter de inhoud van de circulaire, die ik zal bestuderen. Dat is gewoon een vaststelling. Wat in de omzendbrief van de Fortis Groep staat, wordt door de overheid gedeeld en gesteund.

Voor de brief van de heer Prot kijk ik met grote nieuwsgierigheid uit naar de inhoud ervan.

Inzake het dragen van het risico is, indien ik de uitleg van de minister goed heb begrepen, de berekening van de heer Schoors dus wel degelijk correct. De overheid zal in de hele affaire nu meer in plaats van minder risico dragen.

Dat betekent dat wij nu, na drie onderhandelingsrondes en na de historisch slechte eerste onderhandelingsronde, een derde versie hebben, waarbij de overheid telkens meer heeft moeten bijdragen.

supplémentaires pour l'État. Le cash s'est réduit tandis que les efforts consentis dans le domaine des garanties se sont multipliés.

Je ferai parvenir au secrétariat de la commission la copie de la lettre de M. Prot ainsi que celle de la circulaire de Fortis Group du lundi 16 mars 2009 dans laquelle figurent tous les détails de l'accord. Je suppose que l'assemblée des actionnaires se tiendra les 8 et 9 avril.

12.05 Meyrem Almaci (Ecolo-Groen!): J'attends la lettre de M. Prot avec impatience. Je constate également que le gouvernement approuve la teneur de la circulaire du Groupe Fortis.

Si j'ai bien compris, le calcul de M. Schoors est exact et le gouvernement est prêt, après ce troisième tour de négociations, à assumer plus de risques. Le ministre déclare qu'un accord sans concession à BNP Paribas n'est pas possible. Pour obtenir un accord, le gouvernement a donc accédé aux demandes des Français. Il n'y a pas lieu de fanfaronner: en effet, le contribuable se trouve à nouveau

U zegt dat een akkoord zonder BNP Paribas niet mogelijk is. U erkent dus dat de regering elke keer aan de vragen van BNP Paribas toegeeft, omdat er anders geen akkoord mogelijk is en de regering nog altijd verkiest een akkoord in plaats van geen akkoord te hebben. Voor mij niet gelaten, maar dan moet u dat ook zo communiceren.

Het lijkt mij weinig zinvol om te doen alsof dit een hoeraverhaal is voor iedereen, terwijl de belastingbetaler weer meer risico neemt.

Ik kijk met grote nieuwsgierigheid uit naar het resultaat van de aandeelhoudersvergadering op 8 en 9 maart. Er lopen verschillende rechtszaken. Het is een juridisch steekspel. Ik merk, waarschijnlijk samen met u, in de pers dat de kritiek over de losse eindjes van de uitgewerkte details bij de verschillende beleggingsverenigingen en ook algemeen verder groeit.

Deminor heeft gezegd: ja, maar. Ping An neigt ook in die richting. Test-Aankoop heeft ook heel duidelijk aangegeven dat het voor de belastingbetaler opnieuw een negatief voorstel is. Ik ben benieuwd naar de uitspraken van de Franse concurrentiewaakhond en de Europese Commissie.

Ik dank de minister in ieder geval voor zijn uitgebreid antwoord. Heel veel details moeten we nog leren. Dit is nog steeds een work in progress. Ik steek niet onder stoelen of banken dat ik het betreurt dat het dossier van in het begin is mismeesterd en dat we telkens weer moeten toegeven dat het risico voor de belastingbetaler telkens weer stijgt.

Dat is de pijnlijke conclusie voor ons land.

12.06 Jan Jambon (N-VA): Mijnheer de minister, ik was nog niet op de hoogte van de circulaire die ik met plezier zal bekijken.

Inzake garanties en tewerkstelling heb ik altijd goed begrepen dat BNP Paribas en Fortis voor het netwerk complementair zijn. Ik ben ongerust geworden over de tewerkstelling toen ik de heer Lippens hoorde zeggen dat er vroeger tussen BNP Paribas en Fortis veel contacten zijn geweest met het oog op fusie of samenwerking. De grote reden waarom hij nooit in dat verhaal is meegegaan, lag bij de bedreiging van de tewerkstelling van het kader op het hoofdkantoor, de centrale diensten van de bank.

Ik zal met veel aandacht bekijken of het een complete of partiële garantie is. Dat is ook logisch als twee banken samenvoegen en hun netwerken complementair zijn. Voor de leiding van gespecialiseerde diensten zal er iemand op een stoel in Parijs zitten en iemand op een stoel in Brussel, en zij zullen eigenlijk dezelfde job uitoefenen.

Ik kan mij moeilijk voorstellen dat dit zo blijft. Wij zullen kennisnemen van die brief.

Tot slot nog de volgende opmerking. Ik heb vandaag de motivatie goed begrepen om ook hier een uitverkoop van een belangrijke asset van de Belgische economie te doen, namelijk de grootste bank van het land. Dat is te wijten aan het slechte budgettaire beheer in dit land. Dat is uniek tegenover de andere staten. Door de hoge staatsschuld zijn wij niet in staat om het kroonjuweel van de Belgische

confronté à des risques supplémentaires.

J'attends avec intérêt l'assemblée des actionnaires des 8 et 9 avril. Plusieurs procédures judiciaires sont en cours. La presse et les différentes associations d'investissement critiquent de plus en plus le caractère inachevé des détails négociés. Deminor et Ping An sont plutôt favorables, mais sous réserve. Test-Achats parle d'une proposition défavorable pour le contribuable. Je suis curieuse de connaître l'avis du régulateur français de la concurrence et de la Commission européenne. Il est regrettable que le dossier ait d'emblée été mal géré et que le risque ne cesse de croître pour le contribuable.

12.06 Jan Jambon (N-VA): En ce qui concerne les garanties et l'emploi, j'ai toujours compris que BNP Paribas et Fortis étaient complémentaires en termes de réseau. Ce qui m'inquiète, c'est que M. Lippens affirme ne s'être jamais engagé dans une fusion ou une collaboration avec BNP Paribas en raison de la menace potentielle pour l'emploi du cadre dans les services centraux de la banque. Il s'agit d'un scénario logique en cas de fusion de deux banques aux réseaux complémentaires. Pour ce qui est de la direction de services spécialisés, je puis difficilement m'imaginer qu'une personne reste en fonction à Paris ET à Bruxelles. Je me pencherai sur le contenu des garanties en matière d'emploi.

Si la plus grande banque belge est aujourd'hui bradée, c'est en raison de la malgouvernance budgétaire

financiën in eigen land te houden, in tegenstelling tot andere landen. Er zijn heel weinig voorbeelden van staten die hun grootste bank, ik zal niet zeggen schenken, maar uitverkopen aan Frankrijk; na de energiesector gebeurt het nu ook met het kroonjuweel van de bancaire sector. Dat komt omdat wij niet bij machte zijn, door onze hoge staatsschuld, door onze slecht budgettaire beleid van de voorbije jaren, om dat hier te houden.

De **voorzitter**: Met betrekking tot uw opmerking over de heer Lippens, u verwijst naar de gesloten vergadering, in welk verband iets in de pers te lezen was. Ik veronderstel dat u zich baseerde op wat er in de pers te lezen was.

12.07 Jan Jambon (N-VA): Het is niet de eerste keer dat Lippens dat heeft gezegd. Hij heeft dat daarvoor ook al gezegd.

12.08 Hagen Goyvaerts (Vlaams Belang): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik sluit mij aan bij de opmerkingen van de heer Jambon. Ik zal ze niet herhalen.

Mijnheer de minister, er zijn mij twee punten in uw antwoord opgevallen. U zegt dat u ernaar streefde om een synergie te creëren tussen de bank en de verzekering. Ik ben daarvan niet echt overtuigd. Als wij een les moeten trekken uit de financiële crisis, is het dat de banken zich zouden moeten terugplooiën op hun core business, bankieren, en dat verzekeringsmaatschappijen zich moeten bezighouden met waarin ze goed zijn, namelijk verzekeringen.

Het kan misschien wel zijn dat er een tijdelijke synergie tussen de Fortisbank en Fortis Verzekeringen is, maar ik ben er niet van overtuigd dat dit op termijn zo zal blijven. Ik vermoed zelfs dat ze uit elkaar zullen groeien.

Een tweede element zijn de waarborgen die de Belgische Staat in deze constructie heeft gegeven. Dat gaat over astronomische getallen en dat gaat gepaard met een zekere risico-indekking. Ik durf de hoop uit te spreken dat die waarborgen nooit door de Belgische Staat zullen moeten worden betaald want dat is een fenomenaal bedrag. Dat zal op dat moment zeer veel pijn doen. Alle banken zijn op de aandelenmarkt nog niet uit het dal gekropen. Ze liggen allemaal in hetzelfde bedje, maar in deze constructie heeft de Belgische Staat zich ver geëngageerd.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

*De openbare commissievergadering wordt gesloten om 17.45 uur.
La réunion publique de commission est levée à 17.45 heures.*

dans notre pays. Notre grosse dette publique nous empêche, après le bradage de notre secteur énergétique, de garder chez nous le fleuron financier de la Belgique.

12.08 Hagen Goyvaerts (Vlaams Belang): S'il est un enseignement que nous devons tirer de la crise financière, c'est que les banques devraient se reconcentrer sur leur core business, la banque, et que les compagnies d'assurance ne devraient faire que ce qu'elles font bien, les assurances. Je ne suis donc pas convaincu que nous devrions, comme le dit le ministre, essayer de réaliser une synergie entre le pôle bancaire et le pôle assurances de Fortis.

Ce que j'espère surtout, c'est que les garanties que l'État belge a données dans le cadre de ce montage ne devront jamais être liquéfiées car il s'agit d'un montant faramineux. L'État belge a en effet souscrit des engagements qui sont tout sauf pusillanimes.